

ZIVA

D2384E

BROJ 3 (149)
OŽUJAK/MÄRZ 1994.
LEBENDIGE GEMEINDE

MITTEILUNGSBLATT
DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
CIJENA/PREIS 2,- DM
LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

ZA JEDNICA

Interview: Nikola Kirigin

Svi zajedno za Hrvatsku

str. 4-5

Obitelj u središtu 1994.

str. 6-7

Trendovi: Privlačni budizam

str. 9

Folklorijada – Fotoreportaža

str. 10-11

Iz naših misija: Köln, Hanau, Saarbrücken,

Karlsruhe, Frankfurt, Göppingen,

Freiburg, Offenbach, Stuttgart

str. 16-20

Imaju li Srbi ruku Ivana Krstitelja?

str. 23

Pogrešna dioptrijska baskanska

„eksperta“

str. 25

Zašto i moj tata nije poginuo?

str. 25

Dr. Srećko M. Džaja

Historische Hintergründe

des grausamen Krieges

in Bosnien und Hercegovina

Seite 27

Rama 1993.

Foto: A. Batinić

U RANU ZORU USKRSNU

SPETAN USKRS! EROHE OSTEDNI!

UVODNIK

„Živa zajednica“ živi za vas

Dragi čitatelji!

Ovaj uskršnji broj „Žive zajednice“ nastojali smo obogatiti zanimljivim i poučnim štivom, te korisnim informacijama iz različitih područja života hrvatske Crkve i naroda, kako u domovini tako i u inozemstvu. O otajstvu Uskrsa i njegovu značenju za naš kršćanski život piše u članku „Različite boje istoga Uskrsa“. Aktuelan i vrlo zanimljiv razgovor donosimo s Nikolom Kiriginom, predsjednikom Svjetskog hrvatskog kongresa (SHK). Gospodin Kirigin otvoreno govori o ciljevima i planovima te organizacije, o hrvatskim političkim strankama u iseljeništvu, o projektu „Otočna veza“, o (ne)povjerenju iseljeništva prema nekim potezima sadašnje hrvatske vlasti. U Godini obitelji imat ćemo cijeli niz tema o suvremenoj obitelji s društvenog, moralnog, teološkog i pastoralnog gledišta. Posebnu pozornost dat ćemo problemima obitelji u iseljeništvu i inozemstvu.

Kao što smo i najavili, u ovom broju donosimo fotoreportažu sa Sedmog hrvatskog folklornog festivala. Slike smo popratili kratkim tekstovima iz hrvatskih i njemačkih novina koje su pisale o folklorijadi. U ovom broju donosimo zadnji prilog za Biblijsku olimpijadu 1994. Bio bi propust ne uočiti jedan snažan trend svjetskih razmjera, a odnosi se na religiju budizma, koja ima sve više pristaša i na Zapadu. Osnovne podatke o Budi i budizmu možete saznati u ovom broju našeg lista.

Skrećemo vam pozornost i na vijesti iz naših mislija. Često se unutar tih tekstova kriju vrlo važne obavijesti za naš život i rad u inozemstvu. Tako u ovom broju možete pročitati vijesti o položaju stranaca u Njemačkoj, te o sudbini hrvatskih prognanika i izbjeglica. Onima koji ne prate srpski tisak bit će sigurno zanimljivo pročitati tvrdnje toga tiska o tome

kako se u pravoslavnom manastiru na Cetinju u Crnoj Gori čuvaju moći (relikvije): ruka sv. Ivana Krstitelja, slika Blažene Djevice Marije koju je izradio sv. Luka evangelist i djelić križa na kojem je bio razapet Isus. Naš čitatelj postavio nam je pitanje u vezi s tim, te o tomu opširnije u rubrici „Pismo – pitanje“. I u ovom broju imamo nekoliko kratkih vijesti i jedan prilog na njemačkom jeziku. Njih objavljuje radi naših njemačkih čitatelja, ali i radi Hrvata, posebno mladih, koji nažalost, njemački jezik razumiju bolje od hrvatskoga. Tako ćemo u dva nastavka tiskati izuzetno zanimljiv originalni članak povjesničara Srećka M. Džaje: „Historische Hintergründe des grausamen Krieges in Bosnien“.

Kao što vidite, dragi čitatelji, nastojimo osvježiti „Živu zajednicu“. To će, svakako, ići postupno. U tom poslu potrebna nam je i vaša pomoć i suradnja. Zato vas pozivamo na suradnju. Posebno molimo misionare i socijalne radnike da se aktivno uključe u oblikovanje našeg lista. Sve vas, dragi čitatelji, pozivamo na suradnju. Pišite nam, mi smo vam na usluzi. Također napose pozivamo naše mlade. Radi njih smo i raspisali **nagradni natječaj MLADI HRVATSKI ODISEJ** (vidi zadnju stranicu). Očekujemo veliki odziv. U povodu Uskrsa, u ovom broju, svim čitateljima darujemo poster. I, ne zaboravite, ŽIVA ZAJEDNICA ŽIVI ZA VAS! Sretno vam Uskrs!

Urednik

Susret hrvatske katoličke mladeži i Biblijska olimpijada

održat će se ove godine iznimno u Zagrebu od 13. do 15. svibnja 1994. Time se i mi iz inozemstva pridružujemo proslavi 900. obljetnice zagrebačke nadbiskupije i grada Zagreba.

MOTRIŠTE

Pomirenje

Nakon washingtonskog dogovora i bečkih pregovora između bosanskih Hrvata i Muslimana postavlja se neizbježno pitanje: Je li nakon svega moguće pomirenje? U vrijeme žestokih hrvatsko-muslimanskih sukoba osulo bi se drvlje i kamenje na sve one koji bi spominjali zajedništvo, suživot, pomirenje. Od napadaja nisu bili pošteđeni ni Papa, ni kardinal Kuharić, ni biskupi, ni svećenici. Svaka razumna izjava tih ljudi bila je nerazumnima prigoda da Crkvu označe za glavnog krivca zbog bezizlaznog položaja hrvatskog naroda u BiH. Glas Crkve protiv zločina i zločinaca ima sada posebnu težinu. Glas onih koji su drugačije mislili i unutar našeg naroda, koji su u zalih imali i rješenja koja nisu bila rezultat direktive jednogumlija, sada ima posebnu težinu.

Ploča se najednom postupno mijenja. Ono što je samo prije nekoliko mjeseci bilo nezamislivo, sad se pokazuje mogućim i ostvarivim. Ne treba, međutim, biti naivan i vjerovati da su se svi problemi riješili i da će ponovno zavladati idilični suživot dvaju naroda. Svima onima koji poznaju bosansko ozračje poznato je da idile nije nikad ni bilo. Radilo se o svojevrsnom načinu tolerancije, života jednih pokraj drugih. Dobro su bile poznate međusobne razlike, koje su se uvažavale, ali se nisu isticale na račun onih drugih. Riječ je naprosto o obziru, o obrazu i mudrom životnom iskustvu.

Na samom terenu stvari će se odvijati sporo i teško. Previše je krvi proliveno; previše je zla učinjeno; previše je dobra uništeno. U procesu pomirenja svatko će morati nešto žrtvovati. Svatko će se morati nečega odreći. Krug zla i mržnje mora se negdje zatvoriti.

U ovom kontekstu aktuelan je i poučan „Govor za mir 1952.“ Bertholta Brechta: „Pamćenje čovječanstva za pretrpljene patnje začuđujuće je kratko. Njegove predodžbe o budućim patnjama gotovo su još gore... A ipak me ama baš ništa ne može uvjeriti u to da je bezizgledno poslužiti se razumom protiv svojih neprijatelja... Jer, čovječanstvu prijete ratovi protiv kojih su prošli poput jasnih pokušaja, i oni će bez ikakve sumnje doći, ako ne slomimo ruke onima koji ih posve otvorili i javno prijavljaju“. Poznato je tko je otpočeo ratno zlo na našim prostorima, kao i tko je prouzročio hrvatsko-muslimanske sukobe. Takvima je već na početku trebalo „slomiti ruke“, bili oni u Beogradu, Palama, Londonu, Moskvi, New Yorku.

Konačno treba da se poslužimo razumom, ma tko bio u pitanju. A mi, kao kršćani, nismo gubili ni vjeru ni nadu. Neka ovaj Uskrs, koji se može prihvatiti samo vjerom i nadom, bude znak naše volje i snage u prihvaćanju nemalih protuslovlja životne stvarnosti.

A. B.

Herausgeber:

**KROATISCHES
OBERSELSORGEAMT IN DEUTSCHLAND**

60435 Frankfurt am Main · An den Drei Steinen 42
Tel. (069) 54 10 46 · Fax (069) 5 48 21 32

Verantwortlich: Bernardo Dukić

Redakteur: Anto Batinić

Redaktionsrat: Ivo Hladek, Stanka Vidačković,
Ivek Milčec, Jura Planinc, Ivan
Bošnjak, Maja Runje, Ana Radoš

Layout: Ljubica Markovića

Jahresbezugspreis: DM 30,-

Bankverbindung: Konto Nr. 129072

bei der Stadtparkasse Frankfurt (BLZ 50050102)

Lithos + Fotosatz Service Bauriedl

Seitenmontage: 64546 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl+Klug Druckerei GmbH

64546 Mörfelden-Walldorf 1

VJEROM KROZ ŽIVOT

JAMSTVO ZA VJEČNOST

Različne boje istoga Uskrsa

Piše: Fra Franjo Mušura

Dolazi nam Uskrs, radosna svetkovina blaženog mira, nade i pobjede dobra nad zlom. Kako ćemo ga proslaviti? U različitim situacijama, okolnostima, raspoloženjima, odnosima, iako u svima nama budi iste osjećaje i očekivanja. Bit će simbol onoga što imamo ili možda nemamo i u tome će biti sva razlika.

Na nemirnom području

Kako će izgledati Uskrs onih koji žive na ratnom području, možda okruženi neprijateljima koji im žele smrt? Možda će oni više misliti na Veliki petak kad neprijatelji Isusovi traže njegovu smrt i uzvikuju: „Raspni ga, raspni!“

Možda se trenutačno ne ratuje, možda je neko primirje, neki polovičan, relativan i nesiguran mir, za kojeg se ne zna koliko će trajati jer stvari još nisu raščišćene, izvor zla i napetosti još je uvijek otvoren i ključa. Oni koji žive u takvoj situaciji sjećaju se riječi iz Biblije: „Bože, zatri narode koji žele rat“. Takvi su obuzeti željom za mirom, upravo uskrsnim mirom, onim kojega samo Krist može dati: „Dajem vam svoj mir, kakav svijet ne može dati“. Božić je svetkovina mira kad se ori pjesma što su je pjevali anđeli: „Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima“. Ali je Uskrs još više svetkovina i simbol mira, jer Isus uvijek kad se javlja učenicima poslije uskrsnuća, pozdravlja ih uzvikom: „Mir vama!“

Takvi bi željeli mir. Ali kakav mir? Pravedan mir, mir kojim su svakom čovjeku osigurana njegova prava. Mir ovisi od pravde, on je djelo pravde, bez pravde nemamo pravog mira. Ne bi željeli mir o kakvom govori Tacit kad kaže za Rimljane: „Oni stvore pustinju i to nazovu mir“. Koliko god ljudi željeli mir, toliko žele pravedan mir, jer bi u nepravdom miru brzo počeli proklinjati život: Što će mi ovakav ropski život!

Jedno Isusovo blaženstvo glasi ovako: „Blaženi mirotvorci jer će se oni sinovima Božjim zvati“. Stvoriti mir nije baš sasvim laka stvar. Kako privoliti neprijatelje da jedan drugom pruže ruku? Mi Krista nazivamo naš mir, jer nas je pomirio s Bogom. On je najsigurnije jamstvo mira. Zato treba neprestano moliti za mir i u tom nikada ne sustati. Nema neuslišane molitve.

Izbjeglice i prognanici

Kakav će Uskrs doživjeti izbjeglice, iseljenici, prognanici? Svi su oni željni svoje kuće, kraja, ulica, svoga gradića ili seoskih puteva, nekadašnjeg mira i života među poznatim i povjerljivim. Iseljništvo je teška sudbina i kad te lijepo prime u novom kraju. Kakve će oni imati veze s

Uskrsom? Najprije se trebaju sjetiti Isusovih riječi: „Dodite meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti“.

A zatim neka se sjetite dvojice Isusovih učenika koji idu u Emaus.

Dvojica učenika okrenula su leđa Jeruzalemu i odlaze u Emaus. To su dvojica poraženih ljudi, koji su uz Isusa vezali nade, nadali su se da će on osloboditi Izrael. Mnogo znaju o njemu, ali još ne znaju da je uskrsnuo do mrtvih. Isus im se pridružuje na putu, usput im tumači tajnu Mesijina života i zaključuje ovako: „Zar nije trebalo da Mesija sve to pretrpi i tako uđe u svoju slavu?“

Što znamo o životu i njegovoj tajni? Većinu života provedemo u iluzijama, u fantaziranju o nečem što se nikada neće dogoditi, ne ocjenjujemo pravo što je stvarnost a što je privid. Sve je relativno u odnosu na vječnost. Sveti Pavao kaže da sve patnje ovoga svijeta nisu ništa u usporedbi sa slavom koja nas čeka. Zar nećemo sve ostaviti kada dođe smrtni čas?

Život u izbjeglištvu trebao bi nas podsjetiti na nekoliko temeljnih životnih istina. Isus kaže: „Čovječe, što ti koristi da dobiješ čitav svijet a duši svojoj naškodiš?“. Život je zapravo pokora, nikakav banket ni gozba. Isus kaže: „Tko ne uzme svoj križ svaki dan i ne ide za mnom, nije mene dostojan“. Ne znači to da je kršćanstvo pesimistička religija, nego da je točno uočilo prolaznost svega i važnost Isusovih riječi: „Tražite najprije kraljevstvo Božje, a ostalo će vam se sve nadodati“.

Svi u izbjeglištvu i progonstvu žive od nade, ali ne nade koja se puno oslanja na ljude. Ono što je samo ljudsko nije dovoljno uporište za nadu. Nada se temelji u Bogu koji je svijet stvorio i stalno je prisutan u njemu svojom providnošću. Tama Velikog petka uzmiče pred svjetlošću uskrsnuća. Ne treba rezignirati. Život poznaje krize i vrijeme nemoći. Smisao toga nije lako odmah pročitati. Nemamo odgovora na sve što je teško, na sve rane u srcima ljudi. Francuski pjesnik Paul Claudel kaže: „Bog nije došao na svijet da odstrani patnju niti da je objasni, nego da sudjeluje u njoj“. Tim sudjelovanjem dao je patnji vrijednost poznatu samo Bogu.

Naviknuti na tuđinu

Imamo puno ljudi koji već dugo žive u tuđini u koju su iz svoje domovine došli kao gostujući radnici, a to se gostovanje pretvorilo u stalan boravak. Navikli su se već na novu domovinu. Nisu sasvim zaboravili staru, ali se mnogi zadovoljavaju tim, da je posjete jednom godišnje u vrijeme godišnjih odmora. Sada doživljavaju da njihova djeca već rade u novoj domovini, koju smatraju svojom, a za domovinom roditelja imaju osjećaja, ali ne toliko jakih da bi za njom čeznuli. Treća generacija vjerojatno neće ni poznavati domovinske osjećaje svojih djedova.

Ljudi u tuđini doživjet će Uskrs u miru i ekonomskoj sigurnosti. No, treba se sjetiti Isusovih riječi: „Ne živi čovjek samo o kruhu nego o svakoj riječi koja izlazi iz usta Božjih“. Duhovno proživljavanje Uskrsa jamči lijepu i vječnu budućnost.

Što nam znači Uskrs?

Uskrs nam znači puno. Prvo, Bog je potvrdio Isusa, tako da možemo imati povjerenje u njega kao učitelja čiju nauku garantira Bog. Drugo, poslije Uskrsa nema rasprave o tome, ima li života poslije smrti ili nema. Isus dolazi iz carstva smrti, a Pavao nam kaže: „Kao što je Krist uskrsnuo, tako ćemo svi uskrsnuti.“

Iz toga treba izvući zaključke. Ne može se slaviti Uskrs, a da ostane sve po starom. Uskrs ne smije biti samo neka lijepa pobožna uspomena, još manje lijep izvanjski običaj. Isus nije umro i uskrsnuo da mi imamo nekoliko svećanih neradnih dana, da u crkvi poslušamo njegovu muku ili evanđelje o ženama koje idu na grob, nego zato da živi u nama. Uskrs nas mora potpuno promijeniti.

Uskrs je svetkovina nade jer vjerujemo da nas po Isusovom otkupljenju čeka život vječni, kad više neće biti ni suza, ni boli, ni grijeha. Uskrs nas podsjeća da smo putnici na zemlji i da idemo u vječnu domovinu. S nama je na putu uskrsli Isus. Zato psalmist pjeva: „Pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se na bojim jer si ti sa mnom.“

Uskrs nas sjeća na to da smo jednom počeli živjeti i da naš život nikada neće prestati. Ali od nas ovisi kakav će biti budući život. Uskrsnuli je učitelj koji nam kaže kako treba živjeti da se uđe u slavu vječnoga života. ■

INTERVIEW

NIKOLA KIRIGIN, PREDSEDNIK SVJETSKOG HRVATSKOG KONGRESA,

Svi zajedno

SHK nastoji koordinirati rad svih hrvatskih organizacija u inozemstvu kao što to radi Svjetski židovski kongres. Nismo produžena ruka nijedne stranke, a političke stranke u iseljeništvu trebaju se ugasi. Projekt „Otočna veza“ bit će ispit naše snage i jedinstva. Za ulaganje jamči Republika Hrvatska.

Nikola Kirigin, predsjednik Svjetskog hrvatskog kongresa, u našoj redakciji
Foto: AB

Živa zajednica: Što je to u najkraćem Svjetski hrvatski kongres?

Nikola Kirigin: Svjetski hrvatski kongres je organizacija koja nastoji okupiti sve hrvatske postojeće organizacije i udruge, kulturne, športske, prosvjetne, političke. Cilj je koordinirati zajedničke i pojedinačne napore kako bismo što efikasnije pomogli i koristili domovini. Kad se koordinira taj rad u iseljeništvu, tada bismo sigurno ojačali suradnju Hrvata u iseljeništvu s onima u domovini, odnosno s hrvatskim vlastima koje jesu ili će biti izabrane na slobodnim i demokratskim izborima u Republici Hrvatskoj.

Žz: Je li SHK izvanstranačka organizacija koja ide za općim dobrom hrvatske države i Hrvata ma gdje bili?

NK: SHK je izvanstranačka organizacija, ali i politička, jer se ipak, prirodom stvari, bavi politikom. Sve ono što smo dosad radili u iseljeništvu na promicanju, obrani i učvršćivanju Hrvatske, sve je to u krajnjoj liniji politički rad. I šport je često politika ili u službi politike, kad recimo reprezentacija igra s nacionalnim obilježjem. SHK je, inače, slobodna i neovisna organizacija, koja nije produžena ruka nijedne stranke. Naši članovi se kao pojedinci mogu baviti politikom i biti članovi pojedinih stranaka. Ja osobno nisam član nijedne političke stranke.

Žz: Jeste li Vi za to da hrvatske političke stranke djeluju i dalje u iseljeništvu?

NK: Opća je tendencija među iseljenicima da se stranke postupno ugate. Nijedna država ne prihvaća baš lako postojanje

stranačkih struktura iz druge države. Svim iseljenicima bi prvotni cilj morao biti Hrvatska iznad svega. Stranke bi ponekad mogle naškoditi u ostvarivanju toga cilja. Ipak, političke stranke iz domovine mogu tražiti i traže prijatelje i potporu u iseljenoj Hrvatskoj. Netko će pomoći ovoj, netko onoj stranci.

Žz: S kojom bismo sličnom udrugom u svijetu mogli usporediti SHK?

NK: SHK bismo mogli najbolje usporediti sa Svjetskim židovskim kongresom, koji postoji desetljećima i koji je mnogo učinio ne samo za Židove po svijetu nego i za državu Izrael. Ta usporedba istaknuta je već nekoliko puta. Mi smo gotovo doslovno preuzeli statut Svjetskog židovskog kongresa i nastojat ćemo ga primjenjivati prema mogućnostima i okolnostima među Hrvatima izvan domovine. Slično tomu postoje svjetski poljski, mađarski i drugi kongresi.

Žz: Je li SHK već negdje registriran?

NK: Jest. Registrirani smo koncem 1993. u New Yorku, gdje se i nalazi središnji ured. New York nije izabran slučajno, jer je to središte svjetske diplomacije, politike, pa i ekonomije.

Žz: Možete li nam ukratko reći glavne ciljeve SHK?

NK: Maloprije sam spomenuo opće ciljeve. SHK organiziran je u četiri radne skupine.

Prva je skupina za koordinaciju humanitarne pomoći, koja će Hrvatskoj i BiH još dugo biti potrebna. Ona će voditi brigu za hrvatsku ratnu siročad. Trenutačno ima

preko desetak organizacija koje se brinu za tu djecu. Osobno sam ustanovio da neka djeca imaju po dva-tri pa i više kumova iz raznih zemalja i kontinenata. Ne može tako. Na jednom mjestu moraju se registrirati sva djeca kojima je potrebna pomoć, a na tom bi mjestu trebalo registrirati i sva društva koja bi željela pomoći. Sve se onda može kompjuterski urediti i ravnomjerno rasporediti. Nikad ne mogu zaboraviti rečenicu koju je jedan starac iz moga mjesta znao često reći: „Ne boli me mali dil, nego krivi dil“.

Druga radna skupina je zadužena za obnovu i razvoj. Ona već uveliko radi. Preuzela je obvezu da pomogne u elektrifikaciji jadranske obale i povezivanju s europskim električnim sustavom.

Treća radna skupina ima zadaću tzv. lobiranja u korist Hrvatske. Poznato je da nemamo puno moćnih prijatelja, pa ih moramo stjecati, govoreći istinu.

Četvrta radna skupina ima zadaću povezivanja s domovinom i pomaganja povratnicima. Ona treba znati sve obavijesti koje su potrebne za povratak u domovinu. Pod tu skupinu spada i problem školovanja, hrvatskog jezika itd.

Žz: Mi smo u našem listu već pisali o projektu „Otočna veza“. Kako bi naša Crkva mogla pomoći SHK u ostvarivanju ciljeva koje je sebi zacrtao.

NK: Činjenica je da se među hrvatskim iseljenicima, gdje god je s njima bila Crkva, sačuvala ne samo vjera i moral, nego i hrvatska nacionalna pripadnost. Zato nam u udruživanju Hrvata izvan

GOVORI OTVORENO O TOJ HRVATSKOJ ISELJENIČKOJ ORGANIZACIJI

za Hrvatsku

domovine nitko ne može pomoći više od Crkve. Ona je dokazala da joj je stalo do Boga, Hrvatske i svih potlačenih ljudi. Mi želimo i hoćemo najužu suradnju s Crkvom i njezinim predstavnicima. Crkva se možda ne mora uključiti izravno, ali svakako neizravno, s punom podrškom. Čini mi se da ta suradnja već postoji u većini hrvatskih zajednica u svijetu.

Žz: Budući da i u sadašnjoj Hrvatskoj ima mnogo zloupotreba položaja i vlasti, pogotovo na ekonomskom planu, gdje se sumnjivim kupovanjem dionica bagatelizira kapital hrvatske države i, budući da ljudi u iseljeništvu stalno daju a ništa ne dobivaju, kako mislite povratiti povjerenje ljudi da biste uspjeli u svojim projektima. Bez tog povjerenja ne možete uspjeti.

NK: Točno. Hrvati izvan domovine su više puta izražavali svoje iznenađenje, pa i zaprepaštenje s nekim postupcima u domovini. Mnogi su prilikom dolaska u domovinu radi informiranja o trenutnom stanju bili primljeni ne kao Hrvati, nego kao stranci. To boli. Pogrešaka svakako ima. Ipak, to nas ne treba čuditi, jer je u procesu stvaranja hrvatske države preuzet cjelokupni aparat iz onog jugokomunističkog sustava. Mnogi su pritom zloupotrijebili svoj položaj. Hrvatska država nije stvorena putem revolucije, nego evolucije. No, i mnoge sredene države svijeta imaju svoje korumpirane susta-

ve i ljude na vlasti, pa nije čudno što ih ima i u mladoj Hrvatskoj. No, ako SHK ojača i okupi sve najvažnije hrvatske organizacije, tada će i naš nastup prema hrvatskoj vlasti nastupiti čvršće. Ukazivat ćemo na negativnosti i tražiti da se isprave. Jer, ljudski je griješiti, andeoski popravljati a vražiji ustrajati u zlu.

U pravu ste što se tiče iseljeničke pomoći Hrvatskoj. I u Zagrebu su često, i s najviših mjesta, rekli da bi Hrvatska bez pomoći i podrške iseljenika pala na koljena. Sad se, međutim, ne radi o davanju, nego o ulaganju. Većina nas ima štedne uloge u inozemstvu. Zašto dio uloga ne bismo stavili u hrvatske banke? Može se ulagati i kupovinom dionica hrvatskih poduzeća koje se prodaju na zagrebačkoj burzi. Tako će i svi oni koji se uključe u projekt „Otočne veze“ dobiti dionice s kamatama i na određeno vrijeme. S tim dionicama moći će s 30% popusta kupovati stanove u Hrvatskoj, kao i dionice uspješnih privatiziranih poduzeća.

Žz: Tko jamči da neće propasti novac onih koji ulože u ovaj projekt? Ljudi su oprezniji, jer imaju loše iskustvo s kupovinom dionica nekih hrvatskih poduzeća. Koja institucija i koji ljudi jamče za eventualnu nadoknadu uloga?

NK: Republika Hrvatska jamči za sve uloge koji se uložuju u ovaj projekt. Ako imamo povjerenja u sadašnjost i budućnost Republike Hrvatske, onda

neće biti sumnje u sigurnost našeg ulaganja. Poduzete su sve mjere osiguranja uloga. SHK ima četiri člana u upravnom odboru Hrvatske kreditne banke za obnovu, koji će kontrolirati poslovanje koje se odnosi na „Otočnu vezu“. Nije dan dolar ili marka koji budu uloženi u tu svrhu neće se moći upotrijebiti ni za što drugo osim za to.

Žz: Dokle ste stigli s unutarnjom organizacijom SHK?

NK: SHK osnovan je lani u srpnju. Istoga dana osnovani su i nacionalni hrvatski kongresi od sudionika koji su sudjelovali na osnivačkom saboru u Zagrebu. No, tada nije bilo moguće izabrati konačne uprave nacionalnih kongresa, nego su izabrani privremeni koordinacijski odbori koji su imali zadaću do kraja godine potvrditi, proširiti, ili izabrati nove nacionalne odbore i definitivno organizirati ustroj kongresa za određenu zemlju. Nacionalne konvencije treba da se održe do kraja travnja, a one će poslati svoje zastupnike na sljedeći sabor SHK, koji će se održati na ljeto ove godine. Broj zastupnika za pojedine države bit će uskoro objavljen. Na sljedećem saboru očekujemo oko 200 zastupnika iz cijeloga svijeta. Tako ćemo imati demokratski izabrane predstavnike iz cijelog svijeta. Bilo je opravdanih prigovora na sudionike osnivačkoga sabora. Mi smo pozvali sve one čije smo adrese imali, a zamolili smo da se izvijeste i oni kojima ne znamo adrese. Neki su tako bili obaviješteni, ali neki i nisu, pa nisu ni imali svojih predstavnika na saboru. Neki su opet stigli privatno. Tako je to na svakom početku. Zato će sljedeći sabor biti pravi konstitutivni sabor na kojem će sudjelovati samo zastupnici nacionalnih kongresa.

Žz: ?

NK: Zamolio bih sve one koji mogu pomoći da prošire ovu ideju povezivanja. SHK ne želi ništa promijeniti u strukturi hrvatskih društava po svijetu. Svaka organizacija i udruga i dalje će raditi posve neovisno, ali želimo da povežemo, uskladimo i koordiniramo projekte od vitalne važnosti za našu domovinu i hrvatski narod.

Razgovarao: A. B.

Josip Kocijan predložio je projekt „Otočna veza“ predstavnicima hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj
Foto: AB

OBITELJ U SREDIŠTU 1994.

REGENSBURG

Petero djece i u Njemačkoj

S osjećajem ljubavi za rodnu grudu i svoj Krein Gradac krenuo je Jure Dujmović prije 27 godina, mlad i neiskusni, u tuđi svijet. Hercegovina, zemlja škrti, a posla za Hrvate u to vrijeme nigdje. I zato se Jure otisnu u tuđinu. Radio je prvo vrijeme u Münchenu. Odmah po dolasku upozna Maricu Kapulicu, koja je živjela u Kemptenu. Ista sudbina kao i Juru dovela je u tuđinu. Tko poznaje prilike prije i poslije 1945. i čuje prezime Kapulica, zna tko joj je otac i što bi s njim. Majka od tuge umire mlada, a o Marici dalje brine tetka, očeva sestra, Jela.

Rodila se ljubav u tuđini. Putovalo se München – Kempten i obratno. Mladi donesoše odluku da svoju vezu ozakone pred Crkvom. Točno prije 25 godina sklopiše brak. Napravili pravu svadbu kao u Hercegovini. Vijorila se hrvatska zastava, a znamo što je tad značilo pronijeti hrvatsku zastavu, pa makar i u tuđini. U Münchenu se rodio prvijenac Mirko. Dobi djedovo ime. U Nittenau se rodio Petar-Krešimir. Konačno, u Wencebachu sviše obiteljsko gnijezdo. Nisu se bojali novog života i ne primiše običaje tuđine. Ondje se rodiše Katarina, Tomislav i

Danijela. Jure je teškim radom na „baušteli“ zarađivao kruh, a Marica se brinula o djeci. Velikim pouzdanjem u Božju providnost podigoše djecu.

29.1.1994. proslavili su svoj srebrni pir. Svečanu misu predvodio je župnik Josip

Antonac u Regensburgu. Nakon prigodnog crkvenog obreda za tu priliku djeca su odrecitirala pjesmu: „Domovino ljubavi moja!“. Danijela završava:

*I evo,
nas petero
stojimo tu pred vama,
oče, majko,
kao pet cvjetova,
pet grana,
pet izdanaka.
Živjet će vaše ime
u nama.
Hvala vam
što život nam pokloniste.
Obećajemo vam danas
na vašu 25. godišnjicu:
Živjet ćemo
čestito, pošteno.
Ostat ćemo vjerni
Bogu, Crkvi, domovini
i dragoj Hercegovini,
ljubavi našoj.*

Nakon otpjevanje „Lijepe naše“ svi smo krenuli u Hrvatski dom gdje su nas slavljenici obilno počastili. Sve je bilo skromno i tiho, s mislima na domovinu.

S. Miroljuba Marijanović

OFFENBACH

Srebrni pir

U subotu, 05. veljače, u Sprendlingenu, u filijalnoj crkvi sv. Lovre, u HKM Offenbach/M., tijekom svečane mise, uz sudjelovanje mnogobrojne rodbine i župne zajednice, proslavili su 25. obljetnicu braka Ana i Anđelko Knez.

U molitvi za roditelje, Zdenka i Zdenko, kći i sin svečara, izrekli su riječi

hvale i zahvale. Ana i Anđelko već više godina s ljubavlju obavljaju službu sakristana, a Anđelko je i član župnoga vijeća.

Župna zajednica i župnik, p. J. Klarić, čestitali su slavljenicima i tom prigodom zahvalili na predanoj službi sakristana i rada u župnom vijeću.

P. Josip

Četvrt stoljeća braka i rada u Njemačkoj: Ana i Anđelko Knez s kćerkom i sinom

MÜNSTER

Djeca – dar Božji

Bračni par Zdenka i Stipe Burazin iz Münstera proslavili su petog veljače svoj srebrni jubilej. Sveta misa za obitelj Burazin održana je u poznatoj Klemenskirche. Slavlje su uzveličali prijatelji, rodbina i obitelj jubilaraca. Zdenka i Stipe imaju četvero zdrave djece, što je u ovim teškim vremenima zasigurno veliki dar Božji.

P. Luka

OBITELJ U SREDIŠTU 1994.

Bog je u sebi obitelj

Piše: Ivo Marković

Poslovično ljudi govore o svojim problemima, o onome što ih „žulja“. Papa je predložio da 1994. godina bude Godina obitelji i time izrekao da je obitelj središnji problem suvremenog svijeta.

Obitelj je u krizi! tvrdnja je koja „normalno“ zvuči, jer izriče svadodnevno iskustvo:

- svaki treći nakon 1980. godine zaključeni brak je rastavljen,
- više od pola tih obitelji ima samo jedno dijete,
- svaka peta obitelj iz tih brakova je bez djece,
- smanjuje se broj obitelji s više djece,
- smanjuje se broj obitelji koje obuhvaćaju treću generaciju (djeda i baku),
- uvodi se termin „obitelj s jednim roditeljem“; pola Austrijanaca su samci,
- svako četvrto dijete odrasta sa „socijalnim“ roditeljima bez tjelesnog srodstva; sve je više „višesmjernih“ roditelja, a ponajviše djece s duševnim smetnjama i društvenim odstupanjem.

Svi ti pokazatelji su smjerokazi negativnog razvoja bez naznaka izmjene. Iznimno je susresti drugačije podatke. Zato se javljaju prvi brzopleti proroci i govore o kraju i „smrti“ obitelji.

Velika je vjerojatnost da ti podaci „žulja“ štovanog čitatelja na nekoj od sljedećih razina. Mužu je tijesno i dosadno u obitelji. Na putu poslovnog i društvenog napretka, osobne afirmacije, obitelj se sve više doživljava kao teret i kočnica. Ženi obitelj nikako ne iscrpljuje sve potrebe. Valja se osobno potvrditi, dokazati vlastitu samosvijest, uspjeti u poslu samostojno. Za djecu i roditelji sve manje imaju vremena. I ono vremena što im je posvećeno kao da je uzalud potrošeno. I djeca idu svojim putem mimo onoga zacrtana u obitelji. Svi smo na putu. Svatko je na svome putu. Putovi nam se križaju, jedni drugima smo na putu. Nikako da se nademo na zajedničkom putu. Možda nekim dijelom (pod)svijesti već zavidimo onima koji (ni)su uspjeli: nisu uspjeli u obiteljskom životu, odnosno uspjeli su se rastaviti. Nije naodmet prisjetiti se kako se u žargonu, jeziku kojim iskazuje konkretno iskustvo, izriče ulazak u brak: „objesiti se“, „umrijeti“, „ostarjeti“, „prišlepati se“, „zaglaviti“, „zarobiti se“, „skiknuti“, itd.

Problem osobne slobode

U pitanju je sloboda. Sloboda je prostor nužan za rast osobe. Ni na što čovjek nije tako osjetljiv kao na prostor svoje osobne slobode. Tko god stane na put tome najintimnijem prostoru potrebne osobne slobode izlaže se spontanom sukobu do mržnje. Pa bio to roditelj, suprug ili

Od 3.–6.3.1994. održan je u HKM treći tečaj pripreve za brak. Sudjelovalo je 45 mladih koji uskoro kane sklopiti kršćanski brak. Oni su kroz četiri večeri slušali izlaganja psihologa Azinovića, bračnih parova Ševo i Marić, liječnika dr. Kóniga te svećenika fra Petra Klapēja.

supruga, vlastito dijete, najdraži prijatelj. Ne uklopi li se u prostor osobne slobode bez povrede te slobode, izlaže se sukobu. A svi ti susreti i prožimanja sloboda su nepredvidivi kao što je svaka sloboda otvorena i dinamična, zato je i konačna rezultanta nepredvidiva.

Čini se da smo dotakli srž krize obitelji. To je svakako problem osobne slobode, potrebe slobode. Nije čudno da je s druge strane uz obitelj u središtu trenutnog zanimanja Crkve upravo pojam i problem slobode. Nekoliko zadnjih stoljeća duhovne povijesti zapadne civilizacije obilježeni su afirmacijom osobe, pojedinca, sve do normativa ljudskih prava koja su temelj uređenja modernog svijeta. Svako su u svemu tome prisutna upravo biblijska nadahnuća kršćanske civilizacije koja poznaju osobu čovjeka kao Božjeg partnera s kojim Bog sklapa savez. Međutim, upravo se u tome području

otkriva udaljavanje te naše civilizacije od kršćanskog nadahnuća. Naime, sloboda je shvaćena kao emancipacija, kao oslobođanje od ovisnosti. A zaboravljena je ona bitna strana slobode kao sposobnosti rasta punine osobe, osobe sposobne za ljubav, za sreću, za sreću koja u hrvatskom jeziku dolazi od riječi „susret“.

Kvalitetni odnosi

Čovjek se emancipirao, oslobodio ovisnosti toliko da je proizveo osamu, osamljenost koja prati proces osamostaljenja pojedinca kao jedan od središnjih njegovih proizvoda. Čovjek je jednostavno zaboravio da nije sreća samo u čovjeku, nego u kvalitetnu odnosu između čovjeka i čovjeka, između čovjeka i njegova svi-

jeta, u odnosu koji je temelj svakoga drugoga odnosa, a to je odnos između Boga i čovjeka.

Zato u početku naših razmatranja u obitelji valja imati na umu da kriza znači pročišćenje, da će rezultat krize obitelji biti ne kraj i smrt obitelji nego kvalitetniji obiteljski život i sreća svih članova obitelji. Okrenemo li pozitivnu stranu dijagnostike obitelji možemo naći i sljedeće rezultate: istraživali su ljudi obitelji u kojima se vjera živi kao temeljno određenje osoba i obitelji. Među njima je broj rastavljenih jedna naspram više od tisuću. Ohrabrujuće svakako za one koji se osjećaju uravnoteženim plodom ljubavi svoga oca i majke, čiji se svi putovi vraćaju u obitelj kao središte najtoplijeg ljudskog prostora. Mi kršćani govorimo o Bogu kao Ocu, Sinu i Duhu Svetomu. Bog je u sebi i obitelj. Ne možemo mu biti slični izvan obiteljskog ozračja.

BLAGO MILOSRDNIMA

Pomozimo maloj Željki

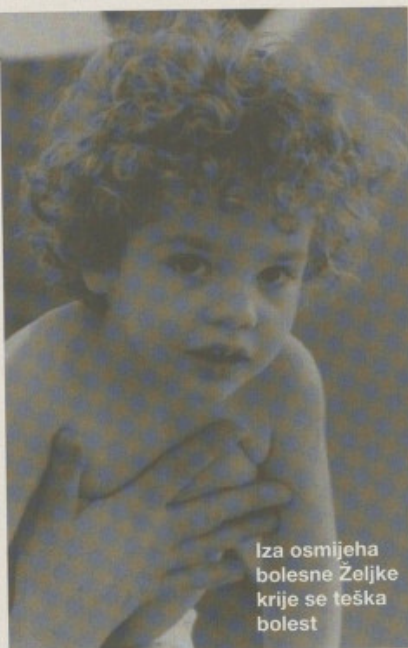
Ovo je priča o djevojčici Željki, rođenoj 30. rujna 1988. godine u Dubrovniku, u obitelji Surla. Kao treće živorođeno dijete u obitelji, na svijet je došla u dvadesetsedmom tjednu trudnoće. Majka ju je porađala s dijagnozom „mrtvi plod“. Ipak, s ljubavlju i vjerom da nije tako, upitno je gledano na psihičko stanje majke.

Čim je, na opće čuđenje liječnika, rođena živa, s tjelesnom težinom od svega 1200 grama, ali sa svim obilježjima lijepog novorođenčeta, istoga trenutka, od strane liječnika, „osušena“ je riječima „takvi plodovi uspijevaju preživjeti par sati“. Dežurna sestra pri porodu, časna sestra Klara, za razliku od liječnika, tješila je majku riječima: „Kome je vijeka tome je i liječnik!“ Željka se hrabro borila i izborila za život (šest sati je bila klinički mrtva i na životu je održavana požrtvovanjem cijelog liječničkog tima). Nakon dva i pol mjeseca hospitalizacije, otpuštena je iz bolnice, praćena opširnim člankom u lokalnom tjedniku pod naslovom „Prve laste ne čine proljeće“.

Kratko je trajalo veselje obitelji Surla. A s koliko su ljubavi i veselja čekali novog člana obitelji rječito govori ime djevojčice. Nakon četiri mjeseca saznaju da djevojčica boluje od cerebralne paralize.

Godine 1989. počinje s liječenjem u kliničkim centrima. Uz nesebičnu podršku i trud majke i čitave obitelji dijete zavidno napreduje. Dolazi rat i Željka sa svojom obitelji prolazi sve strahote i stradanja koja pogađaju Grad. Uz koru kruha potrebnu za život, u ratnom Dubrovniku, ne izostaju ni svakodnevne uporne i učinkovite vježbe. Smirivanjem ratne situacije u Gradu, Željka nastavlja liječenje u Ljubljani i na temelju odobrenja liječničke komisije oslobađa se svih troškova liječenja.

Majčinskim instinktom i upornim traganjem obitelj upoznaje somatopedu dr. Pehareca iz Pule. Imenovani gospodin, odustaje od svog principa da liječi samo vrhunske športaše i uzima Željku za pacijenta, odričući se liječničkog honorara. Liječenjem u Puli dijete zavidnije napreduje te za obitelj Surla nema dvojbe. Odustaju od daljnog liječenja u Ljubljani. Ova odluka ima za posljedicu, po zakonu Zavoda za zdravlje, gubitak oslobađanja od plaćanja daljnjih troškova liječenja. Navikla je obitelj Surla tijekom svih tih godina na odricanje od bilo čega u svrhu daljnog liječenja pa ih ni ova odluka ne baca na koljena. Ostaju čvrsto u svojoj prvotnoj nakani. Sve za liječenje djeteta!

Iza osmijeha bolesne Željke krije se teška bolest

Svaki treći mjesec Željka s majkom boravi u hotelu u trajanju od tri tjedna. Za cijelo to vrijeme otac ostaje sam s dvoje malodobne djece. Željkin otac, jedini hranitelj obitelji, kao službenik u hotelskom poduzeću ostvaruje mjesečna primanja u visini od 200 DM. Sve to nije dovoljno niti za najnužnije potrebe obitelji. Stoga je nužna pomoć ovoj obitelji.

Vršeći svoj svakodnevni posao, inspektora za rad, upoznala sam nekoliko humanitarnih organizacija, pa tako i „Hrvatsku akciju za život“ kojoj predsjedava vlč. dr. Vjekoslav Šaravanja.

U ovoj Godini obitelji, razmišljala sam i ocijenila da je Željkinjoj obitelji, pored toliko ratom ožalošćenih i nesrećenih u Republici Hrvatskoj, potrebna pomoć ljudi dobre volje. Osobno nemam materijalnih sredstava a možda niti dara da u cijelosti iznesem svoja zapažanja što sve obiteljska ljubav može učiniti, ali sigurno imam čvrstu vjeru u dobrotu ljudi i nadu da pomoć za Željku neće izostati.

Uz pomoć roditeljske brige i ljubavi Željka korača. Nadam se i duboko vjerujem da će uz Vašu pomoć, neznani prijatelji, jednoga dana i potrčati!

Darovatelj iz inozemstva mogu pomoć slati čekom na kućnu adresu ili na devizni račun:

ŽELJKA SURLA

Prijeko 24

HR-50 000 DUBROVNIK ili devizni račun: 31700-620-16-727-11

Poziv na broj: 30-80-15355-8

Dubrovačka banka

Put Republike 5

HR-50 000 DUBROVNIK

Hrvatska

Dipl. pravnik Pave Gled

MOŽDA NISTE ZNALI

– da se u Njemačkoj među azilante ubrajaju desetine tisuća izbjeglica iz ratova s raznih strana svijeta, a da većina njih baš i ne spada pod tu skupinu. Tako je 1993. s područja ostatka Jugoslavije azil zatražilo 72 476 ljudi, a iz Bosne i Hercegovine 21 240 ljudi. Oni čine gotovo 30% svih onih koji traže azil u Njemačkoj.

– da na svijetu još uvijek najviše ima kršćana, i to 34,3% ili jedna milijarda i 728 milijuna ljudi (1.728.000.000). Među kršćanima ima najviše katolika, i to 20,4% ili jedna milijarda i 18 milijuna ljudi (1.018.000.000); zatim protestanata 7,65% ili 379 milijuna, te pravoslavaca 6,35% ili 331 milijun. Na svijetu zatim ima 18,7% ili 935 milijuna muslimana; 14,4% ili 720 milijuna hinduista; 5,9% ili 296 milijuna budista, 0,6% ili 31 milijun taoista; 0,3% ili 17 milijuna židova. Broj ateista, pripadnika drugih manjih religija, animista i ostalih iznosi velikih 25,5% ili jednu milijardu i 273 milijuna ljudi.

– da je saudijsko-arabijski kralj Fahd darovao bosanskim muslimanima 500 tisuća primjeraka Kur'ana, koji bi se u BiH dopremili tijekom mjeseca ramazana. On je dosad bosanskim muslimanima poslao pomoć vrijednu 500 milijuna riala, tj. 250 milijuna maraka. Saudijski dužnosnici se nadaju da će tijekom ovog ramazana u cijeloj zemlji skupiti pomoć vrijednu 100 milijuna riala (50 milijuna maraka).

– da je Rimokatoličku crkvu u Nizozemskoj, u koju je spadalo 21% ukupnog pučanstva, napustilo 50% vjernika. Veliki gubitak vjernika zabilježen je i u svim drugim konfesijama, tako da se očekuje da će do 2020. godine tri četvrtine stanovništva biti izvan bilo koje Crkve. Nizozemska spada u najsekulariziranije zemlje svijeta, što pokazuje i jedna anketa iz 1991. g. prema kojoj 52% stanovnika „vrlo“ ili „donekle“ vjeruje; 49% ih religiju drži privatnom stvari; 66% osobnu savjest smatraju moralnim pravilom; 28% je bez konfesije, tj. ne pripada ni jednoj crkvenoj zajednici.

– da u Argentini postoji grad Vucetich, koji je dobio ime po hrvatskom iseljeniku i da se u tom gradu slavi Majka Božja Bistrička.

– da je bonnski pastoralni teolog Walter Fürst hitno zatražio nove oblike vodstva u Katoličkoj crkvi, jer mnoge odgovorne zadaće unutar Crkve ne moraju obavljati samo zaređeni službenici.

TRENDVI

Privlačni budizam

U svijetu je sve više pristalica i simpatizera budističke religije. Zanimanje za budizam poraslo je i kod mladih nakon filma „Mali Buda“ Bernarda Bertoluccia

Nema ozbiljnijeg europskog časopisa koji ove godine nije napisao nešto o budizmu. „Mali Buda“, svjetski filmski hit Bernarda Bertoluccia, koji kvalitetom zaostaje za ostalim njegovim ostvarenjima, bio je često samo povod da se budizam uoči kao opći svjetski trend. Popularnosti budizma doprinijeli su i neki svjetski poznati glumci. Već se govori o pravog pošasti budizma u Hollywoodu. Richard Gere je postao sljedbenik budističke religije već u 24. godini. Početkom ove godine proveo je više vremena na Tibetu. Izgleda da je za budizam uspio pridobiti i svoju suprugu Cindy Crawford, jednu od najglasovitijih svjetskih manekenki. David Bowie tvrdi da mu je baš budizam pomogao da se odrekne droge, a Tina Turner je upravo u toj religiji pronašla oslobođenje od depresije.

Njemački časopisi pišu da u toj zemlji ima oko 40.000 pristalica budizma, dok poznati ženski list „Marie Claire“ piše da je budizam nesporno religija devedestih. Mnogi ljudi u Europi i Sjedinjenim Državama pohađaju budističke tečajeve, a još ih više prakticira meditaciju.

Postavlja se pitanje nije li to samo prolazni modni hir, osobito zato što se i Hollywood potrudio oko njegova populariziranja. Popularnost budizma može se samo uvjetno nazvati prolaznim trendom. Ovo je jedan od onih trendova koji će zasigurno trajati dulje od uobičajenih hollywoodskih pomodnih trendova. Budizam je ipak ozbiljna, privlačna i za zapadnjake donekle egzotična religija puna dalekoistočne mudrosti. U svijetu buke, reklame i ratova budizam postaje posebno privlačan. Zapadni vjernici, kršćani,

često su razočarani svojom vjerom, a još više svojom Crkvom i crkvenim čelnicima. Pojam reinkarnacije, ponovnog utjelovljenja, rođenja, također je izrazito zanimljiv, jer daje odgovor na pitanje života poslije smrti, odnosno pruža priliku za novi početak u budućnosti. Ljude također privlači budistička tolerancija, pravednost, etika, povijest neokaljanih ratovima i krvlju, nirvana (pozitivno ništa) kao konačni cilj čovjeka.

Uz ovo valja reći da je fenomen meditacije prisutan u gotovo svim svjetskim religijama, pa i u kršćanstvu. Ima mnogo kršćana koji su kroz zen i druge vrste istočnjačke meditacije ponovno otkrili dubinu kršćanske vjere. Tolerancija budizma ne može se poricati, ali istina mora davati vjeri vjerodostojnost, a ne osobna sklonost. Budizam zapravo nema pojma osobnoga Boga, nego je to religija samootkupljenja. Buda je svatko tko je stekao pros-

Film „Mali Buda“ mnogi proglašuju kičom. Je li mali Jesse reinkarnacija Dalaj Lame?

vjetljenje. Sidarta (kasnije Buda) je čitavoga života šutio o Bogu ili ga je poricao. Kršćanstvo naprotiv uči da čovjek ne može spasiti samoga sebe, nego da ga samo Bog može spasiti. Život nije samo patnja, kako kaže Buda, nego je patnja rezultat čovjekove otuđenosti od Boga. Budistička je etika vrijedna poštovanja, ali je za kršćane vrhovni etički kriterij osoba i evanđeosko učenje Isusa Krista (zapovijed ljubavi), koji daje novi život. Ne bi se smjelo zaboraviti da budizam po svojoj naravi nije organizirana religija. Njegov utjecaj ne može se mjeriti brojem pripadnika (kijih trenutno u svijetu ima oko 300 milijuna), nego je mnogo širi, kao što pokazuje i suvremeni trend. A.B.

Sidarta Gautama, nazvan Budom, što znači „Prosvjetljeni“, osnivač je budističke religije (nije bog), a rodio se oko 560. godine prije Krista. Uz njegovo rođenje povezana je legenda o djevičanskom začeću i o čudesnim pojavama u prirodi nakon rođenja. Umro je u osamdesetoj godini života. Odgojen je kao princ, rano se oženio i dobio sina. U 29. godini napušta obitelj te provodi beskućnički život u molitvi i meditaciji. Njegovo učenje proizišlo je iz religijskog svijeta hinduizma. Kao i većina religija i budizam se rascvao u više struja: therevada (strog „nauk starih“); mahayana („velika kola“ s mnoštvom različitih vjerovanja); japanske sekte (šinto); zen (kineska meditativna praksa); lamaizam ili tibetanski budizam. Tibetanski budizam poznat je po svom vrhovnom poglavaru koji se zove Dalaj Lama. Smatra se da je on reinkarnacija božanskog Avalokitesvare. Dalaj Lama je od 17. stoljeća i svjetovni poglavar Tibeta. Otkad je Kina okupirala Tibet (1955), Dalaj Lama živi u Indiji, a i danas ga smatraju duhovnim vođom tibetanskih budista. Theravada budizam raširen je u Sri Lanki, Indiji, Burmi, Tajlandu, Kambodži, Laosu, a mahayana budizam u Kini, Mongoliji, Tibetu, Vijetnamu, Nepal, Butanu, Japanu, Koreji...

Glavni budistički pojmovi:

Karma – Čovjekov život je proces u kojem se robuje ciklusu dobrih i zlih djela. Život je patnja jer ljudi žude za prolaznim stvarima o kojima postaju ovisni. Razumijevanjem ljudskog položaja u karmi i pokoravanjem pravim uvjetima, tj. meditacijom, moguće je prekoračiti ljudsko stanje i osloboditi se karme. Time se može stvoriti tzv. „dobra karma“, čije se dobre posljedice osjećaju u sebi i drugima. **Reinkarnacija** – ponovno rođenje, a u kojem liku i obliku ovisi o okolnostima i djelima u prijašnjem životu. **Nirvana** – je cilj života. Ona nije uništavanje sebe, nego preobraženi oblik ljudske svijesti, posve drugačija od materijalnog svijeta, vječno kraljevstvo, pozitivna praznina. **Dharma** – je put do cilja – nirvane. To je nešto lijepo, a sastoji se u prijateljstvu, vezama, intimnosti s lijepim.

„Prošao sam putem mnogih rođenja tražeći stvoritelja ovog boravišta i nisam ga našao; bolno je radati se ponovno i ponovno. Sada si viđen, o graditelju kuće, nećeš više ponovno graditi kuću. Sve tvoje grede slomljene su, tvoj stup je uništen, svijest koja je težila za nirvanom postigla je gašenje svih želja“ (Gautama Buda primajući svjetlost prosvjetljenja).

Naslonjeni Buda iz pagode Swe Dagon u Rangoonu, Tajland.

7. HRVATSKI FOLKLORNI FESTIVAL –

Neka bude mir u nama, našoj domovini i cijelom svijetu – molili su usrdno i mladi i stariji. Svoju solidarnost prema ugroženim ljudima u Bosni i Hercegovini pokazali su konkretnim djelom. Bosanske časne sestre franjevke prikupile su od gledatelja 7000 DM za ratnu siročad u BiH Foto: M. Janković

Uz lijepe zavičajne običaje idu lijepe djevojke i lijepe nošnje – HKM Essen

Foto: M. Janković

Sklad pjesme, pokreta i boje – HKM Ravensburg/Friedrichshafen

Foto: M. Janković

Svečanost pjesme

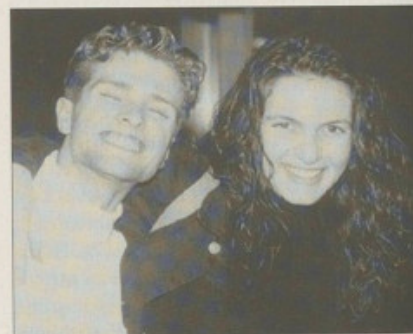
Aus 180 jugendlichen Kehlen wurde zum Auftakt des siebten kroatischen Folklorefestivals am Samstag in der Friedrich-Ebert-Halle zunächst eindrucksvoll die deutsche und dann die kroatische Nationalhymne geschmetert. Rund 1000 Jugendliche aus der gesamten Bundesrepublik gaben sich ein Stelldichein, um in einem über achtstündigen Programm kulturelle Besonderheiten aus ihrer Heimatregion zu präsentieren.

„Gott gebe, daß wir nach dem Ende der Unterdrückung der Religionsfreiheit in Osteuropa in diesem Jahr mit einem Frieden in Bosnien ein zweites Wunder erleben“ sagte der Oberseelsorger der Kroaten in Deutschland, Pater Dukić.

„Ludwigshafen hat sich bereits vor vier Jahren als Veranstaltungsort für einen Jugendgottesdienst bewährt“, erklärte Ana Drežnjak von der kroatischen Oberseelsorge in Frankfurt im Gespräch mit der Rheinpfalz.

„Mit dem Folklorefestival, das zugleich ein Jugendtreffen sein soll, wollen wir zur Wahrung der kroatischen Identität in einer für uns schwierigen Zeit beitragen.“

(Die Rheinpfalz-Ludwigshafener Rundschau, 14. 2. 1994)

On je prevaleo stotine kilometara da vidi svoju Splitsanku Foto: AB

Nur einmal wurde der Takt des alljährlich gefeierten Festivals unterbrochen, als es 1992 wegen des beginnenden Krieges in der Heimat ausfallen mußte. Diesbezüglich war mit dem Tanz- und Gesangsreigen in Ludwigshafen wieder Normalität hergestellt. Aber auch in diesem Jahr war die Angst allgegenwärtig. Das begann bei den Leibesvisitationen im Eingangsbereich und erfuhr im Friedensgebet mit Srećko Badurina, dem Bischof von Šibenik, als Fürbitte zugunsten der Opfer in Bosnien, Kroatien und der Herzegowina seinen Höhepunkt.

(Mannheimer Morgen, 15. 2. 1994)

LUDWIGSHAFEN 12. 2. 1994.

i plesa

U svlačionicama je vladala napetost, kako prije nastupa, tako i poslije jer se očekivao kraj i proglašenje najboljih. Svi su davali sve od sebe. Pokret, glazba, pjesma, mladost i htijenje stapali su se u harmoniju izvornoga zavičajnog plesa. Nenametljivo, bez umjetnih dodataka, baš kao na svadbi u jednom drugom vremenu i u nekom hrvatskom kraju. Oni koji su bili umorni mogli su se osvježiti u predvorju dvorane, gdje se također pjevalo i sviralo, iako izvan službenog natjecanja. Ondje se moglo susresti poznanike i prijatelje te upoznati nove. Josip M. rođen je u Njemačkoj prije dvadesetak godina. Živi i radi u Mönchengladbachu. U Ludwigshafen je došao radi festivala, ali također i radi krasne crne Splićanke koja nastupa u skupini iz Düsseldorfa. Ta skupina našla se među najboljima možda zahvaljujući donekle i žestokom navijanju s one strane tribine na kojoj se nalazio i Josip.

(Nedjeljna Dalmacija, 23. 2. 94. – prilog za iseljenu Hrvatsku)

Poziranje samo za „živu zajednicu“ Foto: AB

Kad su zapjevali gangaši iz Sindelfingena u dvorani je nastao tajac

Foto: M. Janković

Sa svojim ocem i skupinom iz HKM Kassel mala Nikol Jukić odlično je otpjevala poznatu Dylanovu pjesmu „Blowing in the wind“ Foto: M. Janković

Iščekivanje proglašenja najboljih u dvorani u Ludwigshafenu

Foto: AB

Bila je to, uz natjecateljski dio programa, i izuzetna prilika za nove susrete i poznavanja, za obnavljanje nekih starih i stjecanje mnogih novih. Bila je ovdje prava reprezentacija mladih Hrvata rasprostranjenih na širokim prostorima ove zemlje: od sjevernog Bielefelda, Dortmund, Düsseldorfa, Kölna do južnih Singena, Konstanz, Friedrichshafena i tako od istoka prema zapadu, od zapada prema istoku. Mnogo srdačnih susreta prethodilo je onom zbog čega se ovamo, ipak, ponajprije, došlo. Pokazati svoja umijeća u plesu, pjesmi i glazbi s domovinskih ognjišta, natjecati se za najviši plasman, za afirmaciju i mogućnost odlaska na neku smotru u domovini, a koje su rezervirane samo za one najbolje. (Vjesnik, 16. 2. 1994.)

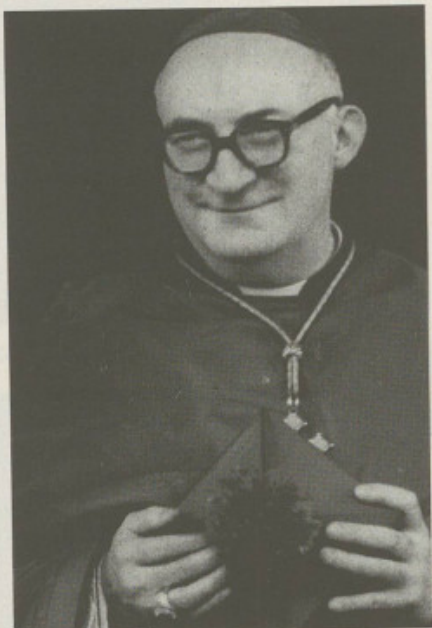
HRVATSKA U DEVET ZAGREBAČKIH CRKVA SE OBNAVLJA - DOMO

Među svima zagrebačkim biskupima i nadbiskupima koji su dosad živjeli posebno se ističe **Franjo Šeper** zato što je postigao najviši položaj u vrhovnoj upravi Katoličke Crkve. Nakon što je više godina upravljao zagrebačkom nadbiskupijom, Sveti Otac imenovao ga je pročelnikom Kongregacije za nauk vjere. Ta kongregacija je poput ministarstva koje se brine da se u cijelom svijetu vjerno čuva i točno tumači sve ono što nam je Bog objavio i što nas Crkva uči vjerovati. To je od davnine najvažnija kongregacija u sklopu Rimske Kurije. Tu Kuriju sačinjavaju sve kongregacije i drugi uredi kojima se papa služi u upravljanju Katoličkom Crkvom. Pročelnik (po latinskom se to kaže prefekt) te kongregacije je uz samoga papu i kardinala daržavnog tajnika Svete Stolicе najutjecajnija osoba u Crkvi, reklo bi se da je u njoj treći čovjek. Crkva u Hrvata s pravom se ponosi što je u vrlo teško i prijelomno doba papa povjerio tako odgovornu službu baš jednome od njezinih biskupa.

Franjo Šeper naslijedio je nadbiskupa Alojzija Stepinca u vrlo teško doba komunističke vladavine i uveo je našu Crkvu u novo razdoblje koje je posebno označeno Drugim vatikanskim koncilom (općim crkvenim saborom). Bilo je to doba velikih političkih promjena u svijetu i doba velike obnove u samoj Katoličkoj Crkvi.

STEPINČEV NASLJEDNIK

Postao je zagrebačkim nadbiskupom koadjutorom godine 1954. Nadbiskup koadjutor je onaj koji je imenovan i zaređen za pomoćnika živućem redovitom nadbiskupu, ali je već određeno da on toga nadbiskupa nakon njegova odlaska u mirovinu ili nakon njegove smrti, ili možda premještanja na neku drugu crkvenu službu, naslijedi bez novoga imenovanja. U to je doba zagrebački nadbiskup bio Alojzije Stepinac. Bio je već imenovan kardinalom, ali je živio zatočen u svom rodnom mjestu Krašiću, kamo su

Nadbiskup Franjo Šeper

ga komunističke vlasti premjestile iz tamnice u Lepoglavi. Nadbiskup koadjutor morao je stoga upravljati nadbiskupijom mjesto zatočenoga njezina nadbiskupa. Razumije se da je stalno održavao veze sa Stepincom te je upravljao ne samo mjesto njega nego po njegovoj volji, onako kako je želio naš veliki kardinal Alojzije. Tako je bilo šest godina. Kad je g. 1960. kardinal Stepinac preminuo, Franjo Šeper je postao redoviti zagrebački nadbiskup.

Već nakon dvije godine, 1962., pozvan je kao i drugi katolički biskupi iz svega svijeta na zasjedanje Drugog vatikanskog koncila. Bio je to po redu 21. takav koncil u povijesti Crkve. Prvi je održan godine 325. u Niceji u Maloj Aziji, zatim su u tijeku stoljeća koncili održavani u raznim gradovima, a ovo je bio drugi održan u samom Vatikanu, u onom dijelu Rima gdje živi papa, gdje je bazilika svetoga Petra, gdje je središte katoličkoga svijeta.

"DUH SVETI I MI..."

Takvi koncili zovu se ekumenski ili sveopći, za razliku od drugih manjih biskupskih skupova po raznim državama

ili pokrajinama. Ekumenski koncil ili sveopći crkveni sabor je najviši crkveni skup koji saziva papa i taj sabor pod papinim vodstvom donosi odluke za cijelu Crkvu po svijetu. U radu koncila posebno je nazočan i djelatan sam Duh Sveti. Zato vjernici s najvećim poštovanjem prihvaćaju odluke takvih koncila. Kad koncil nešto odluči i proglasi o tome što je Bog objavio i što treba vjerovati, takva je odluka neprevrtljiva, sasvim sigurna, jer je ne donose sami biskupi ni sam papa, nego to čine zajedno s Duhom Svetim. Već prvi Isusovi apostoli su sa svog sastanka u Jeruzalemu g. 50. poslali vjernicima pismo u kome kažu: "Dakako, Duh Sveti i mi odlučili smo..." (Dj 15,28.).

Drugi vatikanski koncil sazvaio papa Ivan XXIII. godine 1962. Koncil je svečano otvoren u bazilici svetoga Petra u Vatikanu 11. listopada te godine. Prvo zasjedanje zaključeno je 8. prosinca. Onda se je papa razbolio i umro u lipnju 1963. Istog je mjeseca izabran za papu dotadašnji milanski nadbiskup kardinal Montini koji je uzeo papinsko ime Pavao VI.

Drugo zasjedanje Drugog vatikanskog koncila otvoreno je na blagdan sv. Mihovila 29. rujna 1963. Istoga je dana u Zagrebu izašao prvi broj katoličkih novina "Glasa Koncila" koje pod tim imenom i danas izlaze. Te je novine pokrenuo, odredio da one izlaze i imenovao joj urednike, nadbiskup Franjo Šeper baš prije odlaska u Rim na to drugo zasjedanje. O prvom zasjedanju Drugog vatikanskog koncila naše je vjernike izvješćivao mali bilten pod nazivom "Glas s Koncila". Uređivali su ga i umnažali zagrebački franjevci na Kaptolu.

Pokretanjem novina "Glas Koncila" i nakon toga vjeronaučnog mjesečnika "Mali koncil", zatim osnivanjem centra "Kršćanska sadašnjost" za izdavanje suvremenih kršćanskih knjiga i časopisa, nadbiskup Franjo Šeper stekao je velike zasluge za suvremeno hrvatsko katoličko novinstvo i izdavaštvo.

Godine 1964. održano je treće a godine 1965. četvrto zasjedanje. Drugi vatikanski

STOLJEĆA KAKO SE OSLOBAĐA

Građa za
vjeronaučnu
olimpijadu o
Zagrebu gradu

koncil svečano je zaključen 8. prosinca 1965.

Nadbiskup Franjo Šeper vratio se u domovinu da bi sa svim hrvatskim biskupima i svećenicima i cijelim Božjim narodom u hrvatskom narodu u život provodio ono što su biskupi zajedno s Duhom Svetim na Koncilu zaključili.

“NOVO LICE CRKVE”

Papa Ivan XXIII. sazvao je Koncil da bi se uspostavilo razumijevanje između Crkve i suvremenog svijeta koji se u tijeku posljednjih stoljeća uvelike promijenio. Trebalo je Crkvu osloboditi raznih povijesnih opterećenja, zastarjelih zakona i

običaja koji su bili prikladni u doba kad su doneseni, kad je svijet bio drugačiji. Oslobođena tih nanosa, Papa je govorio te “carske prašine”, jer se sve to nataložilo u doba kad su svijetom vladali carevi. Crkva je htjela pokazati svijetu svoje pravo lice, onakvo kakvo je Isus htio kad ju je ustanovio. Bila je to velika novost, pa je sam Papa rekao da je to pravo staro lice Crkve zapravo njezino novo lice. Taj znameniti izraz Ivana XXIII. “Novo lice Crkve” i sad se nalazi uz naslov “Glasa Koncila”.

DOBA “HLADNOG RATA”

U svijetu su se baš tih godina dogodile osobito važne promjene. Odnosi između

zapadnih država na čelu sa SAD i istočnih, komunističkih, na čelu sa SSSR postali su u to doba manje kruti. Govorilo se da prestaje razdoblje “hladnoga rata”. Jer nakon što je 1945. završio drugi svjetski rat, odnosi Istoka i Zapada ostali su vrlo napeti i čak su se pogoršavali. Zato su jedna i druga strana gomilale vojske i proizvodile sve novija oružja. U samoj Europi stajale su jedna nasuprot drugoj vojska Zapada, ponajprije američka, u Zapadnoj Njemačkoj, i vojske Istoka, ponajviše iz SSSR, u Istočnoj Njemačkoj, Čehoslovačkoj, Mađarskoj, Poljskoj. Godinama se čekalo kad će buknuti rat. Onda je došlo do popuštanja napetosti. Ondašnja Jugoslavija bila se već 1948. donekle odvojila od drugih komunističkih zemalja, pa je i u njoj stanje donekle bilo već manje napeto.

Katolička Crkva je u doba “hladnoga rata” i velike opasnosti od bezbožnoga komunizma prije svega morala biti složna i jaka, držati se zajedno i čuvati vjeru i vjernost, pa se nije ni mogla upuštati u neke veće unutrašnje promjene i obnove. Sad je bio pravi čas da se ona u sebi obnovi. To je i učinila održavanjem Drugog vatikanskog koncila.

KONCILSKE UREDBE

Među dokumentima koje je proglasio taj Koncil najvažnije i najpoznatije su uredbe o bogoslužju, o Crkvi, o odnosima Crkve s drugim kršćanskim zajednicama (o ekumenizmu), o odnosima Crkve prema nekršćanskim religijama (posebno prema islamu), o Božanskoj objavi, o vjerskoj slobodi, a apostolatu laika, o Crkvi u suvremenom svijetu.

Crkva se još čvršće utvrdila u svojoj pravoj vjeri, ali je također priznala da u drugim vjerama ima mnogo dobra. Ona želi svima navijestiti Isusovo Evanđelje kako bi svi povjerovali, ali izjavljuje da je u pitanjima vjere svaki čovjek slobodan, da ga nitko ne smije u tome prisiljavati, da svaki čovjek ima pravo biti one vjere koje sam želi.

Prizor s II. Vatikanskog koncila

HRVATSKA U DEVET ZAGREBAČKIH

CRKVA I DRŽAVA

Crkva je također istaknula da ona mora biti sasvim slobodna i samostalna na svom području, a država jednako tako slobodna i samostalna na svom području. Nema državne vjere ni vjerske države. Država mora svim građanima osigurati slobodu i sva prava, mora i Crkvi osiguravati njezina prava. Crkva mora poticati ljude da budu dobri i vrijedni građani, da se zauzimaju za rješavanje svih ljudskih pitanja, da se također odgovorno bave politikom za opće dobro. Ali sama Crkva ne smije se povezivati ni s kojom političkom strankom, ne smije vjernicima nametati nikakvu politiku. Treba ih samo poticati da vole svoj narod i da se po vlastitoj savjesti zauzimaju za njegovo dobro. Vjernici, dakle, slobodno biraju kojoj će stranci pripadati, za koju će glasovati, Crkva ih potiče da u tom budu odgovorni, a sama se ne priklanja nijednoj stranci. Tako slobodna Crkva služi svome narodu. Najveća je promjena u bogoslužju, u liturgiji nakon Koncila u tome što je prijašnji latinski jezik kojim su se služile mise u svemu svijetu, zamijenjen narodnim živim jezikom. Sad cijela okupljena vjerna zajednica razumije što svećenik moli, te moli i pjeva zajedno s njime. Sad svaki narod može u sveto bogoslužje unositi svoje pjesme i svoju glazbu, svoje običaje i nošnje, plodove svoje umjetnosti. Crkva se dublje i izravnije ukorjenjuje u svaki narod.

BIBLIJA I LITURGIJA

Do Drugog vatikanskog koncila misa se posvuda služila na oltarima okrenutim prema zidu, tako da je svećenik bio narodu okrenut leđima. U rijetkim crkvama to je još tako, ali u velikoj većini oltari su okrenuti licem prema narodu. Tako se svi izravnije osjećaju dionicima te božanske gozbe, sustolnicima Isusova stola. Istodobno je cijelu Katoličku Crkvu, osobito Crkvu u Hrvata zahvatilo veliko zanimanje za Sveto Pismo, za Bibliju. I kod nas je Biblija tiskana u više stotina tisuća primjeraka, posebna cjelovita izdanja, posebna izdanja za djecu i mlade. To je

Gospa Velikog Zavjeta na ne NEK-u 1984. u Mariji Bistrici

sad najrasprostranjenija knjiga u hrvatskim katoličkim obiteljima, Crkva više ne zabranjuje vjernicima čitanje cijele Biblije. Zna da svaki vjernik po sakramentima krsta i krizme ima također Duha Svetoga, koji ga u zajednici Crkve iznutra prosvjetljuje da ono što u Pismu čita shvaća i primjenjuje na svoj život.

U doba nadbiskupa Franje Šepera ondašnja jugoslavenska država morala je donekle popustiti međunarodnim pritiscima i potrebi trgovanja sa svijetom pa je otvorila svoje granice tako da su građani mogli putovati izvan domovine. K nama

su došle mnoge knjige i novine iz svijeta. Na crkvenom području trebalo je nadoknađivati ono što smo propustili u godinama kad smo bili od svijeta odvojeni. Više mladih hrvatskih svećenika moglo je poći na više studije u razna znanstvena središta u svijetu, osobito u Rim.

NA BRANIKU UGROŽENOGA NARODA

Nažalost, premda je popuštala krutost svjetskog komunizma, u državi Jugoslaviji nije popuštala krutost velikosrpske vlasti.

STOLJEĆA

Ta je vlast iz Beograda i dalje nastojala oslabiti Katoličku Crkvu jer je ona i u to doba bila jedini i zaista jaki zaštitnik hrvatskoga naroda. Zato su državne komunističke novine stalno napadale Crkvu u Hrvata, u školama se provodilo bezboštvo, krivo se učilo o povijesti Katoličke Crkve i povijesti hrvatskoga naroda. Crkva u to doba uzvraća pojačanim vjeronaukom po župama, sve jačim katoličkim tiskom, velikim okupljanjima vjernika po prošteništim, osobito marijanskim, posebno slavljenjem jubileja iz hrvatske crkvene povijesti. Osobito se Crkva tih godina kao i sve do sada trudi okupljati i osvješćivati hrvatski katolički narod koji je zbog traženja posla morao napustiti domovinu i zapošljavati se u drugim zemljama po Europi i preko mora. Gdje god je djelovala Crkva u Hrvata hrvatski katolik mogao je sdačuvati ne samo vjeru nego i svoju nacionalnu svijest, svoj narodni ponos. Crkva, naime, služi cijelome čovjeku za njegovo dobro na ovome i na onome svijetu.

OD OSIJEKA DO KRIPTJE U KATEDRALI

Kao zagrebački nadbiskup i predsjednik biskupske konferencije koja je okupljala biskupe svih biskupija u kojima žive katolički Hrvati, negdje sami a negdje zajedno s katolicima drugih narodnosti, na području onodobne Jugoslavije, dr. Franjo Šeper morao je mudro i uspješno voditi Crkvu u tim velikim promjenama. Na zasjedanjima Drugog vatikanskog koncila istaknuo se vrlo zapaženim govorima, a poslije Koncila, godine 1965. papa ga je imenovao kardinalom. Godine 1968. oslobodio ga je službe zagrebačkog nadbiskupa i imenovao ga pročelnikom (prefektom) Svete kongregacije za nauk vjere. Pod njegovim vodstvom ta je kongregacija izdala više važnih dokumenata za unapređivanje koncilске obnove u Crkvi po cijelom svijetu i za očuvanje i promicanje prave vjere. Umro je u Rimu 31. prosinca 1981. a pokopan je u kripti zagrebačke katedrale uz svoga prethodnika Alojzija Stepinca.

Franjo Šeper bio je rođen u Osijeku godine 1905. u radničkoj krojačkoj obitelji. Kad mu je bilo pet godina, obitelj

je preselila u Zagreb. Već kao gimnazijalac sudjelovao je u katoličkim društvima. Poslije velike mature odlučio se je za svećeničko zvanje. Studij teologije započeo je u Zagrebu a dovršio u Rimu. Za svećenika je zaređen u Rimu 1930. zajedno s kolegom Alojzijem Stepincem. Postigao je doktorat iz filozofije i teologije. U Zagrebu je djelovao kao gimnazijski vjeroučitelj, nadbiskupski tajnik i kao rektor Nadbiskupskog bogoslovskog sjemeništa. Godine 1951. nakon što su komunisti bili uhitili i osudili više bogoslova, on je morao biti premješten za župnika župe Krista Kralja u Trnju. Ondje ga je zateklo imenovanje za nadbiskupa koadjutora.

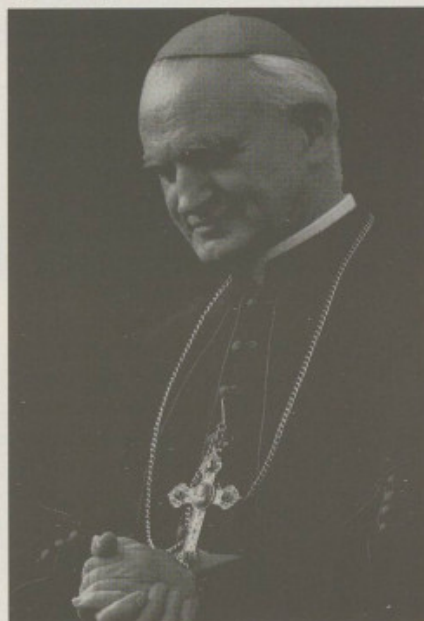
Kao najistaknutiji čovjek Crkve u Hrvata, kardinal Franjo Šeper je više puta dolazio iz Rima u domovinu predvoditi važna crkvena slavlja, osobito proslave jubileja "Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata" u Solinu, u Biskupiji kod Knina i u Ninu.

Tako smo slijedeći spomenike i grobove u zagrebačkoj katedrali prošli ne samo kroz devet zagrebačkih stoljeća nego svim stoljećima Crkve u Hrvata.

PETI KARDINAL

O živućem zagrebačkom nadbiskupu metropolitu kardinalu Franji Kuhariću spomenut ćemo da je rođen u Pribiću g. 1919, svećenikom postao u Zagrebu 1945, primio biskupski red g. 1964, imenovan zagrebačkim nadbiskupom g. 1970. a kardinalom g. 1983. On je peti kardinal na

čelu zagrebačke nadbiskupije. Predsjednik je Hrvatske biskupske konferencije koja okuplja sve katoličke biskupe iz Republike Hrvatske. U doba komunističke jugoslavenske vlasti hrabro je branio slobodu vjere i ljudska prava kao i prava ugroženog hrvatskog naroda. Danas se

Kardinal Franjo Kuharić

zajedno sa svim hrvatskim biskupima, svećenicima, redovnicima i drugim vjernicima zauzima protiv nepravdnog rata u našoj domovini, da se borbe obustave, da se poštuju državne granice, da se svima koji su ugroženi dostavlja humanitarna pomoć, da se prognani i izbjegli vrata na svoja ognjišta.

PITANJA

- Koji je biskup Crkve u Hrvata postigao najviši položaj u vrhovnoj upravi Katoličke Crkve? Koji je to položaj, kakva odgovornost?
- Što se Franji Šeperu dogodilo g. 1954.? A što 1960.?
- Zašto je i zagrebački nadbiskup g. 1962. morao putovati u Rim? Što treba znati o velikom sastanku na koji je tamo išao?
- Što se 29. rujna 1963. dogodilo u Rimu, u Vatikanu, a što istoga dana u Zagrebu?
- Zašto uz naslov našeg katoličkog tjednika piše "Novo lice Crkve"?
- Nabroj neke najvažnije uredbe II. vatikanskog koncila.
- Kakvi trebaju biti odnosi Crkve, naroda, države i političkih stranaka?
- Koje su najprepoznatljivije koncilске promjene u svetom bogoslužju?
- Zašto Crkva dopušta da vjernici čitaju cijelu Bibliju?
- Kako i zašto su se jugoslavenske vlasti odnosile prema Katoličkoj Crkvi u Hrvata i kad je komunizam počeo slabiti?
- Kratki životopis kardinala Franje Šepera.
- Što znaš o sadašnjem predsjedniku Hrvatske biskupske konferencije?

IZ NAŠIH MISIJA

REUTLINGEN

Susret s Bogom i s drugima

Foto: AB

Crkva u kojoj Hrvati slave nedjeljnu misu u 10 sati u Reutlingenu obično je puna. Tako je bilo i 20. veljače, kada je misu slavio i propovijedao hrvatski naddušobrižnik fra Bernard Dukić, a koncelebrirali su vlč. župnik Ivica Komadina, duhovni pomoćnik vlč. Marijan Bevanda i novi urednik „Žive zajednice“ fra Anto Batinić. U toj misiji ima oko 6.500 Hrvata, među kojima puno prognanika i izbjeglica.

Svi su te nedjelje pristupili obredu pepeljavanja. Vlč. Ivica nam se požalio kako ta misa mora biti „brza“, jer se u istoj crkvi u 11 sati slavi misa na njemačkom. Zasad nema povoljnijeg termina. Nakon što se u crkvi, pod misom, susretnu s Bogom, mnogi se nakon mise, pred crkvom, radosniji i vedriji susretnu jedni s drugima, kao što pokazuje i naša slika.

FRANKFURT/M

Čelični Stepinac

U nedjelju, 13. veljače, posjetio je hrvatsku katoličku zajednicu u Frankfurtu zagrebački pomoćni biskup Juraj Jezerinac. Hrvatska je zajednica te nedjelje slavila 34. obljetnicu smrti kardinala Alojzija Stepinca a biskup Jezerinac je u koncelebraciji s mjesnim župnikom fra Leonom Delašom služio misu i održao prigodnu propovijed. U propovijedi je istakao kako je kardinal Stepinac bio čovjek velike intuicije. Naslutio je propast komunističkog sustava, jer sve što ljudi rade bez Boga, to se prije ili kasnije sruši. Papa Pio XII. rekao je za Stepinca da je on najveći sin Katoličke crkve zadnjih stoljeća. On je mučenik novoga doba. Kardinala Stepinca se htjelo također pridobiti za komunistički sustav i odvajanje od Rima (Bakarić), ali je on to odbio. Čak je i Đilas rekao da je Stepinac bio čvrsta karaktera. Zbog svoje privrženosti Papi i isticanja prava malih naroda bio je osuđen. Svu tu snagu Stepinac je crpio prvenstveno iz riječi Božje.

Biskup Jezerinac se posebno zauzima za uređenje kapele Vojnog učilišta u Zagrebu, pa se toga dana u svim misijskim mjestima gdje se služi misa na hrvatskom jeziku kupila milostinja u tu svrhu. Ova misija već je i prije sudjelovala u unutarnjem uređenju ovog sakralnog objekta.

Procesija na Veliki petak

Na Veliki petak, 1. travnja, u 17 sati, bit će velika pokornička procesija kroz grad Frankfurt. Ide se od Römera do crkve Frauenfrieden u Bockenheimu. Nosit ćemo što više križeva. Pozivamo vjernike iz porušenih mjesta u domovini da zajednički naprave križ i na njemu napišu ime svoga mjesta. Tako ćemo kroz Frankfurt pronijeti „razapeta“ mjesta u domovini i pridružiti ih Kristovu križu. Nećemo nositi nikakve transparente. Pojedinci neka ponesu svoje križeve iz kuće i nose ih u rukama.

HKM Frankfurt/M.

25. GODINA HRVATSKE KATOLIČKE

Misija kao

U Göppingenu je 20. veljače svečano proslavljena 25. obljetnica HKM Göppingen-Geislingen. Proslavu je obilježila misa zahvalnica u crkvi Svete Marije te prigodni kulturo-zabavni program u gradskoj dvorani.

Svećenici, kojih je toga dana bilo znatno više nego inače, ušli su toga dana u crkvu u procesiji kroz glavna ulazna vrata. Tamburaški orkestar „Romanca“ iz Gunje svirao je i pjevao korizmenu pjesmu „Prosti, moj Bože“. Rijetko je itko ikada tu pjesmu otpjevao ljepše. Župnik fra Franjo Zelenika kratko je pozdravio sve vjernike i goste, a misu je slavio prelat Jürgen Adam, referent za strance biskupije Rottenburg – Stuttgart. Koncelebrirali su fra Mario Šikić, provincijal franjevačke provincije sv. Jeronima iz Zadra; fra Bernard Dukić, hrvatski naddušobrižnik; vlč. Matija Šimić, župnik iz Lug – Brankovića kod Žepča, te nekoliko svećenika koji su ranije djelovali u ovoj misiji. Prelat Adam je propovijedao na hrvatskom jeziku. Ukazao je na Isusa kao na našu životnu priliku. Bog je vjeran i ne ostavlja svoje vjernike. U ime biskupa W. Kaspera izrazio je nadu, utjehu i solidarnost svima prognanima i izbjeglicama. A Dječji zbor je pjevao psalam „Na babilonskim obalama“ pitajući se „kako Gospoda slaviti u tudini“. Iskreno i radosno, gotovo kao u

Fra Rafael Romić darovao je Misiji kopiju reljefa Bašćanske ploče i 25 ruža

IZ NAŠIH MISIJA

MISIJE GÖPPINGEN - GEISLINGEN

mali kutak domovine

domovini. Mladi su prelatu Adamu za prikazanje uručili poslužavnik proizveden u tvornici u kojoj radi mnogo Hrvata, te jednu nogometnu loptu.

Kulturno-zabavni dio proslave održan je pred oko 500 nazočnih u gradskoj dvorani. Pošto je Dječji zbor otpjevao hrvatsku i njemačku himnu, fra Franjo Zelenika je dao prikaz djelovanja Misije od njezina osnutka do danas. Misija Göppingen – Geislingen osnovana je u siječnju 1968. Za njezino osnivanje najzaslužniji je pokojni svećenik Antun Odak, kao i svećenici Stipe Dukić, Anto Jelić i Marijan Kopic. Vlč. Marijan Bevanda otvara 1974. nove misijske prostorije, a vlč. Ivica Komadina pokreće 1977. misijski list „U tudini“. Sljedeće godine misiju vodi vlč. Milje Miljko, a od 1984. preuzima je zadarski franjevac Ante Bilokapić. Fra Ante je djelovao sve do 1991. kad ga je zamijenio fra Franjo Zelenika.

Razigrana mladež

Mise se slave u Göppingenu i Geislingenu, dobro su posjećene, ali su termini vrlo nepogodni. Ima puno čitača i pjevača, a čak 50 ministranata. Pri misiji djeluje misijsko vijeće. Socijalna služba ima urede u Göppingenu i Geislingenu, jer na ovom području ima oko 5.000 ljudi s područja bivše Jugoslavije. Taj broj se povećao s dolaskom velikog broja izbjeglica. U zadnje vrijeme pri Misiji rade tri folklorne skupine: dvije dječje u Göppingenu i Geislingenu i odrasli folkloraši.

Na ovom području rade i dvije dopunske hrvatske škole, kulturno-sportska zajednica „Matica Hrvatska“, Hrvatski sportski klub „Slavonija“, Hrvatski nogometni klub „Croatia“, kuglački klub „Zrinski“ i ženski kuglački klub „Ruža hrvatska“.

Svoje čestitke i pozdrave Misiji potom su uputili: provincijal Šikić, prelat Adam, dekan Sigisbert Schwind, gradonačelnik Uwe Bähr, nadušobrižnik Dukić i drugi. Da toliki govori ne bi uspavali prisutne pobrinule se se misijske plesne skupine, te tamburaški orkestar „Romanca“. Na prekrasno ukrašenoj pozornici, s velikim natpisom „25 godina u službi Bogu i hrvatskom narodu“, izvođeni su plesovi i pjesme iz raznih hrvatskih krajeva.

Ugodno iznenađenje priredio je višeglasnim pjevanjem zbor svećenika iz misija toga područja.

U predvorju dvorane priređena je i prodajna izložba hrvatskog akademskog slikara Josipa Botteri Dinia, izložba fotografija i novinskih tekstova o životu i radu Misije u proteklih 25 godina, izložba ručnih radova i izložba trofeja hrvatskih sportskih klubova. Fra Franjo je na koncu rekao da će Misija i dalje biti u službi Bogu i hrvatskom narodu.

Tekst i snimke: Toni Gabriel

Slike iz prošlosti Misije razgledaju njih dvije pred kojima je budućnost

Koncelebriranu misu predvodio je prelat Jürgen Adam

Mješoviti zbor HKM Göppingen-Geislingen pjevao je na svečanoj misi u 14 sati

IZ NAŠIH MISIJA

FREIBURG

Otvoreni razgovor s konzulom

U povodu redovitog polugodišnjeg vijećanja Caritasovih regionalnih glasnogovornika upriličen je 17. 2. 1994. razgovor konzula Zvonimira Plećaša, predstojnika konzularnog odjela pri hrvatskom veleposlanstvu u Bonnu, Caritasovih socijalnih radnika i članova HKM Freiburg.

Mjesni misionar fra Alojzije Duvnjak pozdravio je konzula Plećaša i Caritasove socijalne djelatnike. Nakon pozdrava nazočnih, gospodin Plećaš je izručio pozdrave hrv. poklisara u Bonnu, prof. dr. Ivana Ilića. Zatim je sažeto prikazao tijek ustroja i rada mladih hrvatskih diplomatskih predstavništava u Njemačkoj. Ona su morala prohodati u krajnje nepovoljnim uvjetima rata. Ono što je dosad učinjeno u domovini bilo je realno moguće. Tridesetak državnih činovnika nije moglo na vrijeme uslužiti pola milijuna Hrvata u Njemačkoj. Koncem 1993. prestaju zastoji u diplomatsko-konzularnim poslovima, a s njima prestaju i prije spomenute isprike. U državnim službama bit će sve manje neadekvatnih ljudi i u Hrvatskoj. Vrijeme improvizacije je prošlo. Konzul je zahvalio prisutnima na materijalnom i moralnom doprinosu osamostaljenju Hrvatske. Velikosrpski agresor uništio je oko jedne trećine hrvatskih gospodarskih postrojenja, što je šteta od oko 26 milijardi dolara. Zavio je u crno na tisuće hrvatskih obitelji i osakatio nekoli-

ko desetaka tisuća ljudi. Velika je to tragedija za mali narod i domovina očekuje pomoć pri obnovi.

Dijalog s utjecajnim Nijemcima

U razgovoru sa slušateljstvom načete su razne teme: muslimanske izbjeglice u Hrvatskoj, hrvatske izbjeglice iz Bosne u Njemačkoj, nezavidni stambeni uvjeti izbjeglica, izdavanje potrebnih potvrda za hrvatske izbjeglice od hrvatskih diplomatskih predstavništava, zloraba izbjegličkog statusa, ratni profiteri u Hrvats-

koj, satelitski program HTV-a, teze o jednakoj krivnji žrtve i agresora u zapadnim masmedijima, izbjegavanje točnih naziva jezika novonastalih država u ovdašnjim javnim glasilima, o jugonostalgicima u Hamburgu („Exyl-Jugoslawen“), o napisi jugonostalgicara u lijevo-liberalnim glasilima i dr.

Gospodin Plećaš diplomatski je strpljivo i jasno odgovarao na sva postavljena pitanja. Pojasnio je slušateljstvu kako je Republika Hrvatska kao demokratska država ovezna, da se humano odnosi prema svim izbjeglicama na svom teritoriju. Kad bi se ponašala drukčije, bila bi dovedena u još teže stanje i sankcije. S dobronamjernim kritičarima treba strpljivo razgovarati. Pogotovo je potreban dijalog s utjecajnim osobama iz njemačkog društva, koje valja pridobiti za hrvatsku stvar. Svako izbjelištvo je ljudska tragedija. Uz tolike primjerne hrvatske izbjeglice ima i onih

Konzul Zvonimir Plećaš (u sredini), misionar fra Alojzije Duvnjak (lijevo), Caritasov referent Stjepan Herceg (desno)

Hrvatska izbjeglička stvarnost

Posebno je teška hrvatska izbjeglička stvarnost. Od ukupno 530.000 izbjeglica u Hrvatskoj, 290.000 ih je izbjeglo iz susjednih republika bivše države, a od tih su 190.000 muslimanske vjeroispovijesti. Izbjeglice čine sada oko 12% stanovništva Hrvatske, što je u usporedbi s našom drugom domovinom Njemačkom prosječno više od broja svih ovdašnjih stranaca. To bi bilo isto kad bi Njemačka odjedanput primila 9 milijuna izbjeglica. Međunarodne institucije koje se brinu o zbrinjavanju izbjeglica (UNCHR, EU i dr.) podmiruju Hrvatskoj oko 40% troškova za smještaj i prehranu, ostalih 60% mora snositi domovina sama. Svaki izbjeglica stoji Hrvatsku dnevno oko 6 DM, ili mjesečno svi oko 82 milijuna DM. Velikosrpska politika otimanja tudeg i etničkog čišćenja nema perspektive i osuđena je na propast, siromaštvo, međunarodnu

izolaciju i sankcije. Valja znati kako nema povratka izbjeglica i prognanika bez mira. To je načelo međunarodnog humanitarnog prava. Povratak hrvatskih izbjeglica iz Njemačke u sigurna područja u domovini bit će proveden korak po korak. Najprije će od 1. 5. 1994. uslijediti povratak neoženjenih i odraslih osoba, čiji se bračni partner i/ili malodobna djeca nalaze u Hrvatskoj. Zatim će se vraćati bračni parovi bez djece, pa roditelji i samohrani odgajatelji s malodobnom djecom i malodobna djeca čija je skrb osigurana u Hrvatskoj. Povratak spomenutih osoba završit će do 31. listopada 1994. Izbjeglice iz okupiranih ili razorenih područja Hrvatske vraćat će se po istim kriterijima do 30. lipnja 1995. U međuvremenu se vode pregovori između njemačke Savezne vlade i Hrvatske vlade da li će se financijski pomoći povratnicima.

koji su zlorabili izbjeglički status, pa se s njemačke strane znalo čuti kako se broj Vukovaraca utrostručio. Zašto postoje različiti uvjeti u smještaju izbjeglica u Njemačkoj pojasnio je Caritasov referent Stjepan Herceg. Konzul Plećaš je pri kraju razgovora pojasnio, kako se pravna država ne može stvoriti za dvije godine. Ono što se propustilo učiniti u ratu, može se ispraviti u miru. To je dugi proces. Njemačka je primjer drugim europskim zemljama, da i one više pomognu i prime više izbjeglica. Na koncu razgovora konzul Plećaš je darovao voditelju HKM Freiburg dvije vrijedne knjige o hrvatskoj kulturi.

Jura Planinc

MOŽDA NISTE ZNALI

Zanimanje za đakonat

Zanimanje za službom stalnog đakona i dalje je veliko. Od 1989. broj stalnih đakona u Njemačkoj porastao je s 300 na 1744. Od tog broja tu službu vrši 1107 muškaraca s civilnim zanimanjem.

IZ NAŠIH MISIJA

KÖLN

Obitelj hrvatskog iseljenika

Želeći se aktivno uključiti u obilježavanje Godine obitelji, voditelj Hrvatske katoličke misije u Kölnu organizirao je duhovnu obnovu na temu „Obitelj hrvatskog iseljenika“. Duhovnu obnovu od 16. do 20. veljače 1994., predvodio je dr. fra Stipe Nimac, profesor na Franjevačkoj visokoj bogosloviji u Makarskoj i na Teološko-katehetskom institutu u Splitu.

Program je započeo na Čistu srijedu obredom pepeljanja koji simbolizira ulazak u korizmeno vrijeme molitve, odricanja i obraćenja.

Sljedećeg dana u prostorijama Misije održano je predavanje za mlade o temi: „Mjesto mladih u crkvenoj i društvenoj zajednici“, nakon čega je slijedio razgovor između mladih sudionika i voditelja.

Poimanje Crkve kao naroda Božjega i zajednice vjernika, koinonia-communio, osnovno je polazište za svako teološko produbljivanje uloge svih vjernika u životu i poslanju Crkve. Iz shvaćanja Crkve kao naroda Božjega i zajednice vjernika proizlaze nastojanja da se mladima uistinu pomogne da postanu punopravni članovi Crkve preuzimajući postupno odgovornost za evanđeosku stvarnost u svome vremenu. Predavač je na temelju dokumenata opće Crkve, kao i dokumenta hrvatske Crkve ukazao da su mladi ne samo objekt nego i subjekt u djelatnosti opće i nacionalne Crkve u novim prilikama, na svim mjestima, u obitelji, školi, u udruženjima i pokretima, putem obavjesnih sredstava, u bazičnim zajednicama. Osobito hrvatske katoličke misije, kao vjerske zajednice, moraju stvoriti mogućnosti da mladi vjernici nađu odgovarajuće mjesto u budućnosti nacionalne i opće Crkve.

Mladi bi ostali, stari bi se vratili

Mladi iseljene Hrvatske potječu iz obitelji hrvatskog iseljenika koji se svakodnevno nalazi pred odlukom da ostanu u tuđini ili da se vrati u domovinu. Roditelji su orijentirani na povratak u domovinu. Mladi iz tih obitelji žele se integrirati u društvene tokove dotične zemlje. To su problemi koji stoje i pred pastoralnim djelatnicima u iseljeništvu. Predavač je postavio otvoreno pitanje: Kad je uspostavljena Hrvatska država, da li dušobrižnici trebaju raditi samo na socijalizaciji u zemlji useljenja ili intenzivnije staviti akcent na integraciji u zemlji iseljenja?

„Nazočnost roditeljske uloge za cjelovitost odgoja osobe“, tema je oko koje su se

pak s voditeljem u prostorijama misije okupili roditelji.

U Apostolskoj pobudnici „Obiteljska zajednica“ Ivan Pavao II. osvjetljava četiri zadaće obitelji: 1. stvaranje zajednice osoba; 2. služenje životu; 3. sudjelovanje u razvoju društva i 4. sudjelovanje u poslanju Crkve. U obitelji se stvara čitav niz međuljudskih odnosa: zaručnički odnosi, očinstvo, majčinstvo, sinovstvo, bratstvo, preko kojih je svaka osoba uvedena u ljudsku obitelj i Božju obitelj – Crkvu.

Najvažnija funkcija obitelji jest njezina odgojna uloga i, u vezi s tim, obitelj je nezamjenjiva. Roditelji uživaju status prvih i glavnih odgajatelja svoje djece.

Međutim, predavač je ukazao na specifičnost sadašnjeg vremena: roditelje hrvatskog iseljenika ne treba promatrati isključivo kroz prizmu odgajatelja svoje djece jer istodobno obnašaju i druge uloge u obiteljskom životu. Osim što brinu o odgoju vlastite djece moraju također zadovoljavati i svoje vlastite potrebe, obveze na radnom mjestu, osigurati materijalna sredstva. Istodobno su pripadnici i društvene i crkvene zajednice. Svaka od ovih uloga uključuje određene obveze i odgovornosti.

S druge strane, suvremeni način života oboje roditelja u radnom odnosu i djeca izvan roditeljskog doma već od najranije dobi doveo je u pitanje status o roditeljima kao glavnim odgajateljima.

Obitelj – škola – župa

Roditelji danas dobivaju novu ulogu, ulogu koordinatora u životu svog djeteta. Njihova uloga i odgovornost za razvoj djeteta postaje još veća nego do sada. Roditelji neminovno moraju uspostaviti svezu između obitelji, škole, župne zajednice. Tako postaju suodgajatelji u suradnji s učiteljem, dušobrižnikom. U određenim ustanovama, kao koordinatori u odgoju svoje djece, roditelji moraju biti povezani sa svim odgajateljima i ustanovama koje se bave njihovom djecom. To znači da mjesto odgoja nije samo obitelj, već i škola, župna zajednica.

Subota je bila predviđena za susrete mladih po dobnim skupinama na temu: „Ravnoteža između roditelja i djece“. Vjera otaca značajnija je za obitelj hrvatskog iseljenika od njihove osobne vjere. Voditelj je ukazao da mladenaštvo nije nastavak življenja vjere djetinjstva, izvanjske i bitno društveno ovisne, nego je vrijeme izazova da se vjera i druge vrijednosti odbace ili prihvate iznova i na drugi način, tj. osobnim izborom, slobodno, kroz traženje, po obrazloženjima koja subjektivno uvjeravaju. Na iskustvima susreta Isusa i Zakeja, Isusa i Preljubnice, Isusa i Samarijanke, treba otkriti pedagogiju Isusa Krista. Voditelj je istakao tri temeljna načela po kojima Crkva i vjernici danas trebaju prosuđivati svaku zbilju:

Načelo dostojanstva – svake ljudske osobe – s temeljnim pravima koja joj pripadaju prije svakog društvenog određenja te joj se ne mogu zaniijekati niti oduzeti ni odlukom većine;

Načelo subsidiarnosti – koje se tiče prava i nadležnosti svih zajednica jer su država, vlast, institucije, u službi ljudske osobe;

Načelo solidarnosti – koje zahtijeva ravnotežu između slabijih i jačih, smisao za zajedništvo, zajedničko dobro.

Pedagogija Isusa Krista i navedena načela mogu tvoriti, doista, stupove novoga društva koje valja izgrađivati. Također nam pomažu da se uspostavi skladan suživot između roditelja i djece i obratno, uvažavajući dobne razlike.

U subotu, poslije predavanja, upriličeno je pokorničko bogoslužje. Članovi obitelji hrvatskog iseljenika, u Kölnu na početku korizme 1994. odlučili su, zajedno s Bogom i međusobno, intenzivirati zadane krsne riječi: čuvati se zla – opredjeljivati za Boga, za dobro.

Duhovna obnova obitelji hrvatskog iseljenika koji živi na području Misije Köln završena je misnim slavljem u Minoritskoj crkvi u nedjelju 20. veljače t.g., u 16 sati.

Svakog dana sudionici su molili „Molitvu za naš narod i domovinu“.

Duhovna obnova, upriličena u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Kölnu, pokazala je da fra Josip Bebić, voditelj Misije, gđa Željka Marić, tajnica, s. Edita Roso i Zdravka Širić, katehistice i pastoralne suradnice, prate crkvena i društvena zbivanja kako u svijetu tako i kod nas te nude ne samo ovaj model za promidžbu našeg iseljenika, obitelji i naroda, nego ulažu svoje biti i imati u stvaranje zrelih kršćana Hrvata u iseljenoj Hrvatskoj.

Sudionica K.

IZ NAŠIH MISIJA

HANAU

Nova suradnica

Elza Matuško je
nova suradnica
HKM Hanau

Biskupija Fulda pristala je da u uredu misije Hanau kao tajnica radi Elza Matuško, koja je na tom mjestu zamijenila Ružu Pranjković. Gđica Matuško rođena je 19. 2. 1967. u Neumu. U Njemačkoj ima tzv. „Duldung“, koji joj vlasti uredno produžuju. Dužnost u uredu misije počela je obavljati od 1. veljače 1994., a radit će polovicu radnog vremena. Spremna je pomagati u raznim pastoralnim potrebama

Marijan Kovač

SAARBRÜCKEN

„Bonaca“ pjeva srcem

„Bonaca“ je razveselila sve prisutne

Prohladna večer. Ružno neko vrijeme. Malo uznemirena skupina od stotinjak ljudi čeka goste iz domovine koji kasne

već jedan sat. Mnogi se pitaju hoće li ipak doći. Poneki već odlaze ali većina uporno čeka. I tad, oko 7 sati, neko dijete zavika: „Stigli su... evo ih!“ Oduševljenje se prenese kroz publiku koja je već zauzela mjesta u dvorani. Došao nam je vokalne-instrumentalni sastav „Bonaca“ iz Šibenika.

Dalje se sve odvija kao po scenariju. Brzo postavljanje opreme i nastup. Razdraganost publike, od koje mnogobrojni znaju što znači razoreni i napušteni dom, koji teško da će opet vidjeti. Tim ljudima svaka hrvatska pjesma uistinu liječi dušu. Ne znam jesu li to suze ili neka cura samo potajno pokušava popraviti šminku.

Nitko više nije ravnodušan. Polako se publika uključuje u program. Djevojke počinju s plesom, dok muškarci negdje sa strane pokušavaju pjevati uz orkestar ili imaju tko zna koju temu. Neki se ipak odluče i na taj „teški“ korak i priključuju djevojkama. Djeca su također na podiju i plešu. Kad su odrasli sretni, pa zašto i oni ne bi bili.

Svi zajedno pjevaju, svi su sretni, a naš ratni veteran ne može sakriti svoje osjećaje. I zašto bi? Rijetko je kad u našoj maloj župi ovako veselo. Svi se slažu u jednom: „Momci su pravi“.

Poslije nastupa za goste je pripremljena večera u „Dubrovniku“. Ne onom u Hrvatskoj, ali i u ovom se čovjek osjeća kao u domovini. Iz kratkog razgovora s gostima saznajemo da su ih neke župe odbile. Zašto li, pa momci izvrsno sviraju i pjevaju?

Nas su uistinu razveselili. Hvala „Bonaca“ i dodite nam opet. Ivo Matijević

HANAU

Umrijeti u Slavoniji

† Marko Lukačević (1940–1994)

Pokojni Marko Lukačević sa suprugom Ankom

Prije četiri godine otišao je u mirovinu. Nije ju dugo uživao. Kao da je predosjetio smrt, nastanio se u rodnom Soljanim kod Županje, gdje je 10. 12. 1993. umro na rukama starice majke (81). Marko je u Njemačku stigao burne 1971. Sa suprugom Anom živio je u skladnom braku, te podigao sina i kćer. Bio je aktivni član Misije, ali tiho, ne iz prvih redova. Sudjelovao je u svim akcijama pomoći domovini. Ostale je poticao na športske i kulturno-zabavne aktivnosti. Htio je da Hrvati budu među najsnažnijim stranim nacionalnim skupinama. Najsretniji je, međutim, bio u svom šokačkom ambijentu. Zato se i vratio u rodne Soljane, gdje je izgradio

lijepu kuću i gospodarske zgrade. Na koncu ga je snašla tipična smrt naših radnika u inozemstvu: pobolijevanje i brza smrt nakon odlaska u mirovinu. Marko je pokopan 11. 12. 1993. u Soljanima. Od njega se oprostio župnik Franjo Ivić Cuni. Time je zapečaćena još jedna pečalbarska sudbina.

MARBURG

Prerana smrt mlade majke

† Dragica Geraci (1955 - 1994)

Misiju Hanau zatekla je 22. 2. prerana smrt mlade župljanke i majke Dragice Geraci, rođene Koraj (1955), u župi Selnica u Međimurju. Još veća žalost pogodila je njezinu majku, jedinu kćerku Concettu i muža Vincenza. Unatoč snažnim naporima, Dragica se više nije mogla boriti protiv opakog raka. Pretpostavlja se da ju je rak napao iz obližnjih nuklearnih postrojenja, jer je već zabilježen veći broj takvih slučajeva. Njezina prerana smrt treba biti opomena svima onima koji žive na obali mutne Majne. Jobovski je podposila bol i do kraja ostala vjerna Bogu i Crkvi. Na vrijeme je po vlastitoj želji primila sakramente umirućih. Od pokojnice su se na gradskom groblju Hanau nakon mise zadušnice oprostili o. Marijan Kovač i o. Bernard Dukić.

Marijan Kovač

KARLSRUHE

„Duldung“ u kafićima

Iz dnevnika misije kroz siječanj i veljaču

15. siječnja 1994. o drugoj obljetnici međunarodnog priznanja Hrvatske, koju tradicionalno upriličuje treću godinu za redom Hrvatska kat. misija, posjetio nas je naš ambasador prof. dr. Ivan Ilić sa svojom diplomatskom pratnjom iz Bonna. Gospodin ambasador susreo se prije podne s Koordinacijskim odborom hrvatskih institucija i udruga Karlsruhe. Poslije podne, u ime Koordinacijskog odbora, Hrvatsko-Njemačka zajednica upriličila je svečani prijem za njemačke i hrvatske visoke uzvanike u dvorcu Durlach. Tom prigodom ambasador je održao zapažen politički govor. Hladnu zakusku darovali su, aranžirali i posluživali hrvatski ugostitelji ovog grada uz pomoć folklorne grupe „Hrvatska ruža“. Hrvat. kat. misija navečer je u Sängershalli, u suradnji s hrvatskom dopunskom školom, upriličila akademiju „Hrvatskoj uz priznanje“. Ambasador je održao pobudan i ohrabrujući govor nazočnima. U drugom dijelu večeri svirao je VIS „Ever Green“ iz Zagreba.

23. siječnja svečano je otvorena „Međunarodna godina obitelji“ u dvorani sv. Michaela. Večer je otvorio vlč. Ivan Plješa i dao riječ predavaču, dipl. teologu Ivanu Bošnjaku. Tema večeri je bila „Obiteljski pastoral: između želje i ostvarenja“. Predstavljen je općecrkveni pogled na obitelj kao temeljnu zajednicu života, društva i Crkve. Gospode su za susret ispekle kolače. Za djecu je osigurana stručna pažnja, koja im je omogućila konstruktivne i odgojne igre. Tako su roditelji i drugi odrasli članovi Misije mogli nesmetano slušati predavanje i sudjelovati u bogatoj raspravi i opuštenom ambijentu zbližavanja nakon predavanja.

29. siječnja Hrvatska kat. mladež, udruga mladih koja djeluje u okviru Misije, upriličila je u Sängershalli „Večer za Bosnu“ (za Novu Bilu). Besplatno je svirao sastav iz naše Misije „Plavi“. Mladi su se pobrinuli za kolače. Posjet je izostao, bilo je prisutno tek 98 ljudi, i to uglavnom iz Bosne, drugi Hrvati su se nažalost oglasili na vapaje „otvorene i najljepše hrvatske rane“. Oni koji su na „Duldung“ otišli su u novootvorene kafiće i disko, jer oni vole navodno „pop-rock“, a neki su otišli na „zabavu“ koju

su nažalost također upriličili „Hrvati“ ovog područja. Ipak, čisti prihod je bio 732 DM za ranjenike u Bosni, koji stravaju za zajedničku slobodu.

4. veljače održan je sastanak Koordinacijskog odbora u misijskim prostorijama. Na sastanku je formulirano pismo prosvjeda i nađe vezano uz situaciju Hrvata u Bosni, koje je osobno predano ministru vanjskih poslova Njemačke Klausu Kinkelu, koji je posjetio Karlsruhe 8. 2. 1994. Pismo je izazvalo pažnju i reakciju nadležnog ministarstva iz Bonna.

6. veljače je Hrvatska kat. misija upriličila misu i molitvu za mir u našoj domovini zajedno s njemačkim dekanatom Ettlingen, nakon čega je slijedio zajednički ručak i susret u dvorani Herz Jesu. Svirala je glazbena grupa naše Misije pod vodstvom pastoralnog djelatnika I. Bošnjaka.

19. veljače u misijskoj sali upriličena je biblijska večer: „Obitelj u Bibliji – Biblija u obitelji“. Večer je pripremio i vodio gosp. Bošnjak. Zaključak prisutnih je bio: šteta što je jednom mjesečno. No, sve što je lijepo, rijetko je i kratko.

27. veljače upriličen je drugi mjesečni susret obitelji u „Obiteljskoj godini“. Tom prigodom je Ivan Bošnjak, predstavio Katekizam katoličke Crkve. 163 prisutnih imali su mogućnost čuti sve novosti, dobili su također radne listove za korizmu, a mogli su kupiti i skraćeni prijevod Katekizma izdan nedavno u Splitu.

28. veljače održan je u Karlsruheu mjesečni regionalni sastanak pastoralnih djelatnika hrvatskih katoličkih misija pod predsjedanjem vlč. Stipe Dukića. Prisutni su bili gotovo svi. Program sastanka dobro je pripremljen, tako da je rasprava bila konstruktivna, a zaključci konkretni i, nadamo se, plodni.

U nedjelju, 20. 2. 1994. u Sängershalli, HKDU-ogranak Karlsruhe, upriličio je javnu političku tribinu na kojoj su govorili general Martin Špegelj, i dr. Marko Veselica, predsjednik HKDU-a. Naslov teme je bio: „Putevi oslobođenja Hrvatske i odnos prema BiH“. Veliki broj prisutnih bio je dirnut izlaganjem i ozbiljno se uključio u burnu raspravu o ovoj životnoj temi. Opći zaključak: ovakvih tribina treba više.

Taciturnus

General mira, a ne rata

Martin Špegelj, hrvatski general u mirovini, nastupao je od 4. do 6. ožujka u Njemačkoj na javnim tribinama u Ulmu, Frankfurtu, Mannheimu. U svim mjestima privukao je izuzetnu pozornost hrvatskog slušateljstva. Usprotivio se tzv. „humanom preseljenju“ pučanstva. Bosnu je nazvao želucom Hrvatske, govoreći da nema Hrvatske bez Bosne i Hercegovine niti Bosne i Hercegovine bez Hrvatske. Zauzeo se za opadanje tenzija između različitih hrvatskih političkih stranki i za veće jedinstvo cijelog naroda u ostvarivanju vitalnih interesa nacije. „Ja sam general mira, a ne general rata, kako su neki govorili za me. Ali, ako budem prisiljen ratovati protiv agresora, onda ću nastojati da to bude bez suvišnih žrtava i bez zločina“, govorio je general Špegelj.

FRANKFURT/M

Koncil iz 794. i obnovljena katedrala

Grad Frankfurt slavi ove godine 1200. obljetnicu postojanja. U tom povodu priredene su brojne javne proslave i skupovi. Zanimljiv međunarodni znanstveni skup o frankfurtskom koncilu iz 794. godine održan je od 23. do 27. veljače. Pročitano je više znanstvenih radova o povijesnim okolnostima i značenju toga koncila. Nekoliko predavanja imalo je za temu i frankfurtsku katedralu, koja je tih dana, nakon potpune obnove unutarnjih prostorija (obnova, koju je najvećim dijelom financirao grad, stajala je oko 30 milijuna maraka), zasjala u novom svjetlu. Iako to nije katedrala u crkveno-pravnom smislu, ona se naziva „Kaiserdom“, jer su se u njoj krunili njemački carevi. Sve do početka obnove katedrale frankfurtski Hrvati slavili su svoje mise u njoj, a za vrijeme obnove u Bockenheimu. Sada se nadaju da će se vratiti u „svoju“ katedralu.

IZ NAŠIH MISIJA

SUSRET – MILJENKO PRSKALO, POČASNI PREDSDJEDNIK „HRVATSKOG DRUŠTVA“ U OFFENBACHU

Kum ne zaboravlja svoje bližnje

Iseljenici se nisu zasitili pomaganja domovini

Oni koji ga bolje poznaju zovu ga hrvatski vitez, a on skromno odgovara da je to čast i dužnost svakog našeg čovjeka u dijaspori kojemu je rodna gruda na srcu. Riječ je o Miljenku Prskalu, našem tridesetogodišnjem iseljeniku, rodom sa Širokog Brijega, koji se od početka rata pa do danas posebno istaknuo u mnogim humanitarnim akcijama za Hrvatsku i Herceg-Bosnu. Velik je njegov doprinos u promidžbi domovine među Nijemcima koji ga izuzetno cijene.

A Miljenko, ili MIDA, kako ga zovu na Širokom Brijegu, klasičan je primjer „čovika“ s hercegovačkog krša koji se otisnuo u bijeli svijet „trbuhom za kruhom“. Premda je svojim radom ovdje na Zapadu kao relativno mlad čovjek stekao ugled, znanje i imanje, nije zaboravio svoju domovinu. Naprotiv, često je na relaciji Offenbach-Široki Brijeg.

Od početka rata naši ljudi u dijaspori svim srcem su se stavili u službu domovini. To je normalno s obzirom da je svatko želio sačuvati svoje ognjište, svoje selo, grad i domovinu. Napaćenom narodu ovdje se prikupila i uputila velika humanitarna pomoć, koju ćemo i dalje slati. Smiješno je kada danas čujem, kako neki kažu da se dijaspora zasitila pomaganja. Ne vjerujem u to, jer čvrste su niti i spone koje nas ovdje u tuđini vežu s našom zemljom. U posljednje vrijeme niče sve više naših udružbi, što nas veseli i hrabri. Želja nam je da se svi skupa osobno uvažavamo, bez obzira što nekada

razmišljamo drugačije. Upravo ta različitost treba nas voditi putem kojim će svatko na svoj način dati doprinos u obnovi domovine – veli nam Prskalo.

– Razmišljate li o povratku kući?

– San je to svakog našeg čovjeka ovdje, a ujedno i jamstvo da ćemo svojim kapitalom pospješiti obnovu. Netko će se vratiti prije a netko kasnije, ovisno o mogućnostima. Moja želja je da već uskoro u Širokom Brijegu otvorim moderan ugostiteljski objekt. Drugi će pak sagraditi nešto drugo i tako ćemo se približavati rodnoj grudi sa željom da živimo ondje gdje smo rođeni.

– Kako gledate na situaciju u Herceg-Bosni?

– Svjesni smo da je teško ne samo u Herceg-Bosni, nego i u srednjoj Bosni, kao i u Hrvatskoj. Ipak vjerujem da će dobro pobijediti zlo, te da će jednog dana zavladati mir na tim našim prostorima. Imamo mi ljude koji su cijenjeni u svijetu i koji će znati pomoći narodu. Pogledajte samo fra Jozu Zovka, dobročinitelja, čijom je zaslugom do sada u Hercegovinu stiglo na tisuće tegljača humanitarne pomoći iz cijeloga svijeta. To je humanist pred kojim se otvaraju svjetska vrata. Svakako moram spomenuti i našeg generala Antu Rosu, koji nije samo veliki ratnik već i plemenit čovjek, koji brine o svim našim ljudima, bilo da se nalaze u pozadini ili na bojištu.

– Nedavno ste izabrani za počasnog predsjednika „Hrvatskog društva“?

– Za mene kao mladog čovjeka veliko je to priznanje, ali i obveza. Radit ćemo i dalje na akcijama prikupljanja humanitarne pomoći, posebno u organiziranju raznih dobrotvornih koncerata.

Tako priča Miljenko Prskalo, čovjek koji nije opterećen političkom karijerom, već humanošću i dobročiniteljstvom. Za svoj domoljubni rad dobio je dosada mnoga priznanja od kojih mu je najdraže „Red hrvatskih vitezova“ kojim ga je odlikovao predsjednik Hrvatske dr. Franjo Tuđman. Njegovi Hercegovci nedavno su mu dali još jedan nadimak „KUM“, u znak zahvalnosti jer je kum mnogim akcijama pomoći za ratnu siročad. Ipak, uza sve te aktivnosti, Miljenko se u posljednje vrijeme sve više okreće estradi. Mnogi naši poznati pjevači traže ga za svog menadžera, jer se do sada istakao kao vrstan organizator koncerata. Kako na kraju kaže, želja mu je da u budućnosti radi na stvaranju jake hercegovačke estrade. Pjevač Mate Bulić, koji je nedavno pobijedio na festivalu „Stepinčeva katedrala“, izabrao je baš Prskala za svog menadžera, jer je „Kum“ Miljenko već stekao ugled među našim estradnim zvijezdama.

Zoran-Roko Paškov

FRANKFURT/M.

Savez hrvatskih društava

U okviru Saveza hrvatskih društava u Njemačkoj osnovana je 21.1.1994. u Frankfurtu n/M Radna grupa Rajna-Majna. RGRM okuplja hrvatske udružbe ovog područja u cilju usklađivanja zajedničkih akcija. Za ovu godinu to su: umjetnička proslava Dana državnosti Republike Hrvatske. Ljetna škola hrvatskog jezika u Istri za naše ovdašnje učenike i Hrvatski tjedan u Hessenu za vrijeme Međunarodnog velesajma knjiga („Buchmesse“).

PISMO-PITANJE

Imaju li Srbi ruku Ivana Krstitelja?

Štovani uredniče!

Pa kaj je to moguće, kak Srbi imaju ruku sv. Ivana Krstitelja? Tu ruku, tu desnicu, koja je krstila na rijeci Jordanu našeg Gospodina Isusa Krista? Oni vele i pišu po novinama kako posjeduju tri najsvetije kršćanske relikvije: ikonu sv. Bogorodice, djelić sv. križa na kojem je bio raspet naš Gospodin i desnicu sv. Ivana Krstitelja! Navodno je ta ruka samo do lakta, te da na njoj nedostaju dva prsta, mali i domali, to jest mezimac i prstenjak. Ti naši susjedi pravoslavci pišu da se te tri relikvije nalaze u Crnoj Gori, na Cetinju, u samostanu sv. Petra Cetinjskog. Je li morti Vama nekaj o tome poznato i koliko ima u tome svemu istine? Inače, dodao bih još to, kak je bilo prošle godine u njemačkim novinama o ljudima, koji su se javljali kak imaju djelić sv. križa, i kak bi se od svih tih djelića moglo napraviti četiri sv. križa u prirodnoj veličini poput onog križa na Golgoti.

Nas zanima kaj pak vi mislite o tome, kakti teološki poznavatelj.

Vaš čitatelj **Slavko Doželenčić**, Bi. – Bi.- Stuttgart

„Danas će da ispadne da je i sveti Jovan bio Srbin“

Poštovani gospodine Doželenčić!

Najprije Vam zahvaljujemo što ste nam poslali kopije tekstova o ruci sv. Ivana Krstitelja, djeliću sv. križa i ikoni Bogorodice, koje se navodno nalaze u pravoslavnom manastiru na Cetinju u Crnoj Gori. Tekstovi su objavljeni od 7. do 15. veljače 1994. u srpskim dnevnim listovima „Evropske novosti“ i „Evropski ekspres“, koji na cirilici izlaze u Frankfurtu, a raspacavaju se po europskim zemljama.

Što odgovoriti na Vaše pitanje, kao i na pisanje tih novina? Nije nimalo lako odgovoriti bilo što, kad najviši predstavnici Srpske pravoslavne crkve energično tvrde da su navedene relikvije(moći) autentične. Pritom se navode spisi teologa i povjesničara koji imaju povijesno objašnjenje za to. Zato bi na sve to trebalo da odgovore pravi stručnjaci za to područje, povjesničari i teolozi. Možemo Vam, međutim, odmah reći da je autentičnost brojnih kršćanskih relikvija vrlo dvojben, ma gdje da se one nalaze. U srednjem vijeku bila je razvijena prava trgovina relikvijama. Mnogi spretni i bezobzirni trgovci zaradivali su veliki novac na prodaji navodnih relikvija. One su prodavane i preprodavane po nekoliko puta. Točno je da su pobožni kršćani, kao i danas, iskreno štovali relikvije svetaca i svetih predmeta, da bi preko njih izmolili neku milost i osjetili Božju blizinu. Relikvije ili moći služile su kao zaštita u nevoljama, kao znak moći i blagostanja.

O autentičnosti spomenutih relikvija ne možemo Vam, dakle, ništa pouzdano reći. U ovom slučaju potreban je, dakle, veliki oprez, unatoč velikoj dozi skepse i nevjeric. Na taj zaključak navode nas i neki

članci koji su objavljeni u navedenim novinama. Čitatelja radi citirat ćemo neke ulomke:

„Čudesna je priča o putu ruke svetog Jovana Krstitelja od glave Hristove do Cetinjskog manastira, ali je čudno i to kako u javnost nije procurela ranije, jer je država vredne relikvije Crkvi predala još pre dve i po decenije“ („Novosti“, 10. 2. 1994.). Ljubo Kapisoda, bivši direktor crnogorskog Zavoda za zaštitu spomenika kulture izjavljuje: „...nikome tada ni na kraj pameti nije bilo da se radi o ruci Jovana Krstitelja i delu krsta na kojem je razapet Isus Hrist. Ja u to ni danas ne verujem. Mi smo to vodili kao obične relikvije, nepoznatog porekla. Čak to nije ličilo ni na kakvu ruku. Danas će da ispadne da je i sveti Jovan bio Srbin“ („Novosti“, 10. 2. 1994.). Istog je mišljenja i povjesničar umjetnosti Mladen Lompar. Jedan drugi „istoričar“, međutim, dr. Radomir Bulatović (?!), novi direktor cetinjskog muzeja, prvi je javno ustvrdio da je riječ o najvećim kršćanskim svetinjama. To su potvrdili i crnogorsko-primorski metropolit dr. Amfilohije Radović, patrijarh Pavle i neki drugi srpskopravoslavni dostojanstvenici. Kasnije su se pojavila mišljenja da se ne radi o ruci sv. Ivana Krstitelja, nego sv. Andrije apostola. Episkop Radović izjavljuje: „Nema nikakve sumnje da ruka, koja se brižno čuva u Cetinjskom manastiru, pripada Svetom Jovanu Krstitelju. Reč je o svetinji koja nije značajna samo za nas i sav pravoslavni svet, već za hrišćanski svet uopšte, a to što je mi Srbi otkrivamo baš u ovom istorijskom trenutku, veliki je znak od Boga... Bilo je u crkvi reči da ova svetinja (poput moštiju kneza

Lazara) krene po srpskoj zemlji i van nje, jer ona pripada svom hrišćanskom svetu. Ona je dokaz da je naša vera živa, da je Jevanđelje istina, i svedoči realno prisustvo Hrista u ljudskoj istoriji... Na krstu smo kao narod, Bog nešto veliko od nas hoće, a da li ćemo odgovoriti na njegov poziv – to je pitanje. Preko nas se prelamaju sudbine sveta, nešto veliko se sprema, i treba da se ovoj ruci pomolimo da sve izdržimo“ („Novosti“, na kopiji se ne vidi datum, ali se radi o prvoj polovici veljače).

Episkop Amfilohije bio je još uvjereniji u „Novostima“ od 12. 02. : „Mi ne samo da vjerujemo da je ruka svetog Jovana Krstitelja među nama, nego i posjedujemo materijalne dokaze, ali ne želimo da od toga pravimo biznis. To nama nije potrebno niti bi nam to sveti Jovan odobrio. Sveti Jovan propovjeda pokajanje, a njegova ruka je danas izbila u centar pažnje verovatno kao njegov priziv svima nama na pokajanje“.

U mnogim tekstovima ima još puno zanimljivih, nevjerovatnih i neproverenih povijesnih tvrdnji. Za ilustraciju su dostatni navedeni citati. Na osnovi svega mogli bismo postaviti samo nekoliko pitanja i komentara: – Što je motiviralo „generalštab“ jugoslavenske vojske da razgleda navodne relikvije? („Ekspres“, 7. 2. 94.) – Zašto se niječe „biznis“, a istodobno se govori o mogućim pripremama za „navalu hodočasnika iz celoga sveta“ i najavljuje „putešestvije“ navodnih moćiju u pravoslavne zemlje, pa i njihov povratak u Rusiju? Što li se to „veliko“ sprema? Ne možemo ne napraviti uporedbu s putovanjem moćiju kneza Lazara po bivšoj Jugoslaviji, nakon kojeg je uslijedio krvavi rat? Nije li ovo novo putovanje moćiju iz tzv. Jugoslavije najava novog svjetskog rata? – Zašto crkveni dostojanstvenici tako olako prihvaćaju teško provjerljive povijesne pretpostavke? Teško se oteti dojmu da se radi o još jednom megalomanskom mitiziranju kršćanske vjere i suvremenom političkom instrumentaliziranju njezinih svetinja i najobičnijem senzacionalizmu. Bilo bi nam drago kad bi episkop Amfilohije živost vjere svojih vjernika pokazao primjerice brojem krštenja svojih vjernika i načinom prakticiranja njihove vjere.

Ipak, koliko god u svemu ovom bilo nevjeric, nedoumica, legendi, mitiziranja, senzacionalizma i manipuliranja, jedno bi nas sve obradovalo, a to je da se istinski izvrši poziv sv. Ivana Krstitelja na pokajanje. Taj je poziv, dakako, upućen svima nama.

Urednik

Rješenje pošaljite
najkasnije
do 15. travnja 1994.

[illegible]

OBROVAC ■ BEATRICE
PRIBIJE NOST ■ ŠTRK
RODITE L J ■ TEN ■ IKS
ODATI ■ ALPINAC ■ VP
SATEN ■ NAR ■ TS ■ KAO
TRIYANY ■ EŠALON ■ Z
□ E ■ DOKTORICE
□ MAJKA ■ VANJA ■
PALERMO ■ TAMA
□ RECEPCIONER
□ INATI ■ KRILA

Nagrađen:
Matija Pejdanović, Freiburg

ZUBNA ORDINACIJA

Posjetite nas u našoj novootvorenoj, tehnički moderno opremljenoj, zubarskoj ordinaciji u Zagrebu ili telefonski utvrdite s nama odgovarajući termin!

Mi nudimo: – uljudan prijem i pažljivi stručni pregled dvojice liječnika
– savjetovanje o svim pitanjima Vaših zubnih problema
– cijeli zubarski servis na europskoj razini

Naše cijene su povoljne i za hrvatske prilike!

Dr. Marina Kavelj-Protić

Zubarska ordinacija
Kamaufova ul. 10
Zagreb – Hrvatska
Tel.: 041/568 410

TRAŽI SE

Mate Ćuk (sada možda Ćurčić), rođen 29. 4. 1922. selu Čitluku (općina Posušje). Traži ga brat Milan Ćuk, (rođ. 1937.) iz Čitluka (Posušje). Čuli smo da je prije nekoliko godina prebivao na području Stuttgarta, a danas u okolici Main-Taunus ili Hoch-Taunus Kreisa. Mate Ćuk ima sina Tomislava i kćer Katicu. Moli se da se javi u uredništvo našeg lista. Ako netko zna gdje se nalazi Mate Ćuk molimo da javi nama.

SLOBODNA DALMACIJA

Duhovna spona između domovinske i iseljene Hrvatske.

Hrvatski politički tjednik

nedjeljna

Made in Croatia!

Svakog tjedna specijalni prilog
za Hrvate u iseljeništvu.

Adresa našeg uredništva
za Europu:
60318 Frankfurt/M., Unterweg 18
Tel.: 0 69 / 5 96 33 60
Fax: 0 69 / 5 96 33 17

Beyer *Pietät* GmbH

Brzo, jeftino,
pouzvano, internacionalno

Prijevoz umrlih iz Njemačke za Hrvatsku Sve formalnosti u istim rukama

76133 KARLSRUHE, Moltkestr. 79, Tel.: 0721-845454
Dan i noć – Autotelf. 0161-370394

REAGIRANJA

„FRANKFURTER RUNDSCHAU“
I RAT NA BALKANU

Pogrešna dioptrijska balkanskog „eksperta“

Koliko tzv. zapadni „eksperti“ za Balkan nisu bogzna kakvi stručnjaci pokazuje i članak „Ovo nije moj rat – Das ist nicht mein Krieg“ („Frankfurter Rundschau“, 17.2.94., str. 18). Mnogo je toga autor Wolf Oschlies napisao, ali je baš zbog toga napravio mnoge (ne)namjerne pogreške. Članak je političko-polemičkog značaja, pa nas u tom smislu toliko ne bi trebao zanimati. Ne bi doteklo prostora kad bismo odgovarali na svaki stav gospodina Oschliesa. Trebalo bi da to urade neki drugi ljudi. Pokušao je to učiniti dipl. ing. Milan Červinka, ali njegov sažeti dopis na navedeni članak „Frankfurter Rundschau“ još nije objavio. W. Oschlies naziva ovaj rat i pregovore „priljavim kazalištem, koji su inscenirali ratni zločinci kao Tuđman i Milošević“. Kao da je Hrvatska započela ovaj rat, koji Oschlies uporno naziva „građanskim“, a ne „osvajackim“, kojemu je na čelu bio i ostao Milošević. Kao da je Hrvatska vojno bila jednako snažna kao i Srbija, a Oschlies to upravo tvrdi kad navodi vojne potencijale Hrvatske i Srbije.

Otkud mu odjednom zaključak da su se Hrvati i Srbi dogovorili da „zajedno unište Muslimane“? Člankopisac potom iznosi nevjerojatnu laž govoreći da Katolička crkva u Hrvatskoj huška na neprijateljstvo prema Muslimanima. Ako se itko zalagao za dijalog i mirno rješenje sukoba s Muslimanima u Bosni, onda je to Katolička crkva i njezini čelnici, kako papa Ivan Pavao II., tako i kardinal Kuharić, nadbiskup V. Puljić, drugi hrvatski biskupi i provincijali. Time autor samo pokazuje da uopće ne poznaje ili neće da zna stajalište Katoličke crkve, posebno u Bosni i Hercegovini, te da mu je istodobno jedino stalo oklevetati tu Crkvu. Tvrdnja je tim više čudnija kad upravo Muslimani doslovce uništavaju Hrvate u preostalim bosanskim enklavama, te im uskraćuju najosnovnija prava u mjestima koja su pod njihovim nadzorom.

Da bi argumentirao svoja stajališta, autor se poziva na autoritete iz jugokomunističkog naftalina, kao što su Šušar, Puhovski, Horvat i neki novinari „crvene“ provenijencije. Lijepo je na koncu što Oschlies spominje nekakvu oporbu i u Srbiji, koja navodno drugačije misli od Miloševićeva režima. Mi znamo da su sve njihove izjave pred izbore bile slične kao jaje jajetu. Može se dogoditi da drugačije misle, ali sigurno jednako hoće veliku Srbiju. Za takvom državom žali i Wolf Oschlies, samo što se ona nekoć zvala Jugoslavijom, a tada su on i njegovi kolege slavisti mogli gotovo četiri mjeseca besplatno uživati i ljetovati na hrvatskom Jadranu. Bi li to slavističko društvo drugačije pisalo o Hrvatskoj, kad bi im se takvo što ponovno omogućilo?

Anto Batinić

PISMO IZ VITEZA – UMJESTO PRIČE

Zašto i moj tata nije poginuo?

Čokolada

„Mama, mama, Marin je dobio čokoladu, a ja nisam“, kroz plač govori trogodišnji Mario, trčeći svojoj majci.

„Sine, nemoj plakati. Marinu su donijeli čokoladu jer mu je tata poginuo“.

„A zašto i moj tata nije poginuo da i ja dobijem čokoladu“.

S Marinom zaplaka i njegova majka, jer nije u stanju obradovati dijete.

„Sine, poslat će nama naši rođaci i prijatelji iz inozemstva pa ćeš i ti imati. Samo da mi ostaneš živ i zdrav i da rat završi“.

Sve majke samo to žele.

Ne poznaju tatu

To je svakodnevna pojava. Na našoj općini ima 5.400 djece. Mnogo prognanih, izbjeglih, gladnih, golih, bolesnih, bez krova nad glavom. U bolnici mnogo ranjenih. Najgore je onima koji su ostali teški invalidi. U bolnici leži i prelijepa djevojčica – 15 joj je godina. Granata joj odnijela obje noge, ali je sretna što je živa. Do nje leži druga djevojčica, kojoj je ruka u pitanju. Na susjednim ležajima brat i sestra. Liječnici im se bore za život (drugi brat je pogođen snajperom – liječi se u Splitu). Ako Bog da, doći će helikopter na vrijeme. Ostati će živi. Devetnaest majki ostalo je zauvijek bez svojih dječaka i djevojčica. Život im oduzeli nemilosrdni neprijatelji. 420 djece ostalo bez jednog roditelja. Mnoga ih neće nikada ni znati, jer nisu bila rođena. Mnoga su malena. Sigurno će biti ponosni što su im očevi junaci, što su dali svoje živote za njih i za opstanak hrvatskog naroda na ovim prostorima.

Ova djeca poručuju i pišu svojim pokojnim očevima: „Dragi tata! Kada prohodam i narastem; kada ne bude granata i snajpera, doći ću na tvoj grob s mamom, donijeti cvijeće, s tobom ću se puno ispričati. Dobro ću slušati tebe i mamu. Svima ću pričati da je moj tata bio veliki borac. Nije se skrivao, nije nigdje pobjegao, branio je nas.“

Majkama je najteže, sve to gledajući i doživljavajući. Neke su izgubile po dva, pa i tri sina, muža, brata. Čitave obitelji su nestale, loze ugašene. Mole se Bogu: „Daj, Bože, da moj bude zadnji, neka se na ovome završi“.

Škola u podrumu

Škola je počela. Najveća sreća za djecu, čake prvake. Dobili su po jednu bilježnicu, olovku, gumicu i bojice. Obećali su puno petica. Škola se održava u čvrstim kućama i po podrumima, ondje gdje mis-

limo da neće pasti granata. Torbica na leđima ili plastična vrećica u rukici. Đaci su slabo odjeveni. Nemaju toplih čizama, bundica, hlača, kapa. Obuća poderana a noge mokre. Ambulanta puna bolesnih, a nema lijekova. Više se ne mogu sjetiti kada su pojele kolač, popile mlijeko, čaj sa šećerom, oprali kosu šamponom. Često govore majkama da su poželjeli ovo ili ono i pitaju kada će imati dovoljno hrane.

Ubili su dvogodišnjeg Ivicu i njegovu mamu

Svi su već čuli za malog dvogodišnjeg Ivicu. Mama ga navečer stavila u krevetić i zaspala pored njega. Tata otišao u rov da ih čuva. Vraća se u 5 sati ujutro. Dječak ga dočekuje budan. Igrali su se sve dok ih nije prekinula pucnjava, granate. Otac uzima pušku u jednu, a dijete u drugu ruku. Oslobođa izlaz, trči vani, a žena za njim, držeći ga za jaknu. Meci fijuču sa svih strana. Otac se brani. Odjednom, ruka s jakne skliznu. Majka pada mrtva. Otac dalje trči spasavajući sina u naručju, a onda vrisak, dijete klonu, pogodeno. Otac ga ne ispušta. Osjeti bol u ruci i prsima. Krvvari. Liječnici ga jedva odvoje od djeteta. Dvije operacije u isto vrijeme. Mali Ivica umire. Otac ostaje živ nakon pet sati operacije, ali bez supruge, djeteta i doma.

Pomozite nam

Dragi naši mali prijatelji! Draga djeco, posebno vi iz naše Lašvanske doline! Mi znamo da ni vama nije lako. Nalazite se u tuđini gdje vas možda preziru, smatraju strancima, ali vi nam ipak možete puno pomoći. Vi bar niste gladni, a dobro ste odjeveni. Gledate televiziju, idete u vrtić, školu, kino. Ne bojite se granata, snajpera. Zato vam pišemo i molimo vas da nam pomognete.

Bit ćemo sretni kada nam dođete u naš Vitez, u svoj Vitez. Zima je oštra, a rat traje već godinu dana. Treba nam mlijeka, šećera, pelena, deterdženta, tople odjeće, obuće, donjeg rublja, školskog pribora, slatkiša. Igračaka imamo. Naše su igračke geleri od granata i čahure od metaka.

Mi puno volimo život. Želimo ići u školu. Na nama je da obnovimo i izgradimo ovaj naš Vitez i ovu našu dolinu. Moramo zamijeniti roditelje. Oni već godinu dana bdiju u rovovima i mnogo su propatili. Uz vašu pomoć mi ćemo čuda napraviti. Bit će posla za sve.

U ime djece Viteza: Humanitarna udruga „MAJKA I DIJETE“; Slavica Josipović, predstojnik.

NOVA KNJIGA

Do pakla
i natrag

Tko god pročita Šošićevu knjižicu „Do pakla i natrag“ osjetit će da je pisana drhtavom rukom, s puno napora, znoja, uzdržljivosti i opreza. Kao da se pisac, iako na slobodi i na sigurnom, podsvjesno bojava da će zbog napisanoga morati snositi posljedice. Ovakva knjiga se naprosto morala pojaviti. Njezina vrijednost ne smije se mjeriti literarnim kriterijima. Njezina vrijednost jest svjedočenje, i to svjedočenje jednog svećenika i logoraša koje se ne može osporiti, kojem se bezuvjetno može vjerovati. Ono je nužno, jer su sve svjetske vijesti o srpskim logorima smrti bile prožete nevjericom i senzacionalizmom. Vidjelo se na televiziji i na slici, ali, to kao da je više sličilo montaži, slučajnom incidentu ili scenariju za film o nacističkim logorima u II. svjetskom ratu. Zato je ova knjiga, koja se čita nadušak i sa znatnom dozom napetosti, dobrodošla kao svjedočanstvo i njima i nama.

„I ja sam bio tako blizu smrti i samo uz Božju pomoć ostao sam živ. Svi oni koji budu ovo čitali neće naći objektivnost nego suhu istinu“, piše Šošić u predgovoru. Knjiga se sastoji od kratke ratne kronologije bitnih događaja u župi Ljubiji kod Prijedora, povijesnog prikaza župe i okolice, popisa ubijenih, a okosnicu joj čini opis Šošićeva zatočeništva u logorima Keratermu, Omarskoj i Manjači. „Tu su ljudi umirali od gladi, djeca su bacana u goruću peć, odsijecani su ljudima prsti, uši, nosevi. Ljude su rastezali mučilišnim napravama, razapinjali na križ, gasili opuške na njihovim tijelima, vadili im oči, odsijecali genitalije“, piše Šošić. Taj ulomak uzimamo kao primjer nevjerovatne moći zla i mržnje koju su pokazivali mučitelji. Knjiga je važna i kao dokument, koji može poslužiti i za optužnicu, jer se u njoj spominju imena glavnih zločinaca. Zanimljivo je da je među njima i Dule Tadić (stranice 57 i 61-62), kojeg je nedavno uhitila njemačka policija i kojem predstoji suđenje za ratne zločine.

Šošić je posebice zlostavljan ne samo zato što je Hrvat, nego i zato što je katolički svećenik. Njegovi mučitelji često su grubo psovali najveće svetinje i vodeće ljude Katoličke crkve. Proganjanjem katoličkih svećenika i vjernika u tom dijelu Bosanske krajine samo je nastavljen nedovršeni posao etničkog i konfesionalnog čišćenja iz II. svjetskog rata.

Knjiga je izašla u dakovačkoj knjižnici „U pravi trenutak“. Može se nabaviti i na našoj adresi po cijeni od 10 DM. A. B.

KURZ NOTIERT

AUS DEN BOSNISCHEN KRIEGSGEBIETEN

„Konvois des Friedens
und der Liebe“ erfolgreich

SPLIT (Kroatien) – Das, was den internationalen humanitären Organisationen nicht gelang, gelang den religiösen karitativen Vereinigungen der Katholiken und Moslems aus Bosnien-Herzegowina und Kroatien.

„Merhamet“ (eine moslemische karitative Organisation), Caritas, der karitative Verein der Franziskaner „Kruh sv. Ante“ (St.

Kirche als Krankenhaus

NOVA BILA (Zentralbosnien) – Das Franziskanerhospital „Dr. fra Mato Nikolić“ ist eine improvisierte Klinik für ca. 70.000 Menschen. Unter ihnen 28.000 Flüchtlinge und 12.500 Kinder. Sie befindet sich in den Räumen der Pfarrkirche und des Pfarrhauses. Am 19.12.1993. wurde dieses Kriegshospital gegründet. Namenspatron ist der erste in Bosnien-Herzegowina diplomierte

Das Personal des Krankenhauses in Nova Bila

Antoniubrot) sowie „La Benevolentia“ (eine jüdische humanitäre Organisation) organisierten humanitäre „Konvois des Friedens und der Liebe“ für alle Bedrohten in Bosnien-Herzegowina. Mittlerweile sind einige Konvois ohne größere Schwierigkeiten nach Zentralbosnien (Uskoplje/Gornji Vakuf, Vitez, Novi Travnik, Zenica, Bugojno, Busovača) vorgedrungen. Begleitet werden die Konvois von Vertretern der jeweiligen Konfessionen. Ihren Angaben zufolge sterben die Menschen an Hunger und ansteckenden Krankheiten; den Krieg, das Leid, die Ungewißheit und Unsicherheit halten die Menschen kaum noch aus.

Es besteht die Absicht, daß sich dieser Aktion auch die humanitäre orthodoxe Vereinigung „Dobrotvor“ anschließt.

Die „Konvois des Friedens und der Liebe“ werden versuchen auch in andere Kriegsgebiete, – wie Žepče, Kraljeva Sutjeska, Vareš, Kiseljak, Kreševo, und Tuzla – wo die Situation äußerst dramatisch ist, vorzudringen.

Arzt der Franziskaner Mato Nikolić. Man fing quasi von Null an. Alles ist improvisiert und geschenkt, von den Räumen des Pastoralzentrums bis hin zu den Krankbetten, Instrumenten und Medikamenten. Ein Jahr lang operierten nur 3 Chirurgen; 450 Operationen unter Vollnarkose und 1700 unter lokaler Betäubung wurden bislang ausgeführt.

Im Februar haben die Chirurgen Verstärkung bekommen. Desweiteren arbeiten in der Klinik 6 Allgemeinärzte, 2 Zahnärzte, 2 Röntgenassistenten/-Schwestern, 1 Gynäkologe sowie 60 medizinisch-technische Assistenten und Schwestern. Bis jetzt wurden 2500 verwundete Zivilpersonen und Soldaten sowie 4000 Kranke behandelt. Täglich werden ca. 80 Untersuchungen gemacht und monatlich ohne Anwesenheit eines Frauenarztes 40–50 Geburten durchgeführt. Innerhalb der Zivilbevölkerung sind vor allem die Kinder betroffen. Bis jetzt wurden 150 Kinder verletzt und mehr als 60 getötet.

Die Klinik benötigt Hilfe jeder Art. Nähere Informationen gibt in Deutschland: Sladan Buzuk, Tel: 02 11/9 06 90 12; Fax: 02 11/1 64 96 28; in Kroatien: „St. Antoniusbrot“, Tel: 003 85/58/36 26 03, Fax: 003 85/58/58 16 65.

DAS ZEITGESCHEHEN

Historische Hintergründe des grausamen Krieges in Bosnien und Hercegovina

Von Dr. Srećko M. Džaja

„Die Skrupellosigkeit der Welt ist so groß geworden, daß in zehn Jahren die Behauptung möglich sein könnte – nur wenn dies die große Welt so haben möchte –, es habe keinen Krieg in Kroatien und Bosnien-Herzegowina gegeben. Denn in diesem Krieg bin ich zu der grausamen Erkenntnis gekommen, daß man die Verbrecher des Zweiten Weltkrieges vor Gericht gestellt hat nicht wegen der von ihnen in den Konzentrationslagern begangenen Greuelthaten, sondern nur deshalb weil sie den Krieg verloren haben“, so Miljenko Jergović, ein junger Sarajevo Schriftsteller und Journalist, nachdem er über zwölf Monate ununterbrochen im eingekesselten Sarajevo verbracht hatte.

Ein anderer Zeitzeuge, Bogdan Bogdanović, Architekt und ehemaliger Bürgermeister von Belgrad, einer der seltenen offenen Kritiker von Miloševićs Regime aus serbischen Reihen, definierte die heutige serbische Politik als „eine Zivilisation der Lüge“ und beschrieb ihre Kriegsführung als eine einmalige Attacke auf die Stadtkultur überhaupt.

Über den grausamen Krieg im ehemaligen Jugoslawien sowie über seine Ursachen und Formen, ist sehr schwer zu reden, weil dieser Krieg mehrere schwer durchschaubare Fräzen hat.

Aus der Perspektive der Außenbetrachter, die die historisch bedingte Komplexität dieses Konfliktes nicht kennen, sieht der Krieg als ein grausamer Bürgerkrieg aus.

Der serbische Eroberungskrieg

Die nichtserbischen Völker dieses Raumes, vor allem die Kroaten und die bosnischen Muslime, erleben den Krieg eindeutig als einen serbischen Eroberungskrieg mit den schrecklichen sog. ethnischen Säuberungen, d.h. als Völkermord an Kroaten und Muslimen.

Die kriegsführenden Serben behaupten selbstverständlich das Gegenteil, aber ich kann die serbische offizielle Darstellung weder nachvollziehen noch als glaubwürdig akzeptieren.

Mittlerweile hat der Krieg auf bosnischem Boden neue Dimensionen erreicht; er hat sich in einen Krieg der drei verschiedenen Zivilisationssysteme verwandelt, in den Krieg der gegeneinander kämpfenden Serben, Muslime und Kroaten. Diese drei Völkerschaften trennt zwar keine Sprachbarriere, sehr wohl aber die Zugehörigkeit zu einer jeweils anderen Zivilisation mit verschiedenen Weltanschauungen, Geschichtsbildern und politischen Vorstellungen.

Der Hauptschlüssel zum Verstehen dieses für ganz Europa immer mehr gefährlich werden-

den Konflikts dürfte in der einzigartigen Geschichte dieses Landes liegen.

Die Republik Bosnien-Herzegowina erstreckt sich über eine 51.129 km² große Berglandschaft zwischen Kroatien im Norden (die slawonische Ebene) und Westen (die dalmatinisch-kroatische Adriaküste) und Serbien und Montenegro im Osten und Südosten. Nach der 1991 durchgeführten Volkszählung lebten in diesem Land 4.345.910 Mio Einwohner. Davon entfielen auf die katholisch geprägten Kroaten 17,4% (755.895), auf die orthodoxen Serben 31,4% (1.369.258), auf die Muslime 43,8% (1.905.829). Die übrigen 7,4% (322.929) machten die Juden und andere Bevölkerungsminderheiten aus.

Das mittelalterliche Bosnien

Die historischen Wurzeln Bosniens lassen sich bis in das Frühmittelalter zurückverfolgen, wobei nicht unerwähnt bleiben darf, daß die historische Kontinuität in Bosnien viel schmäler ist als in den z.B. benachbarten Ländern Kroatien oder Serbien. Bis zum Ende des 12. Jahrhunderts wechselte die Oberhoheit über Bosnien zwischen Byzanz, Frankreich, Kroatien und eine Zeitlang, Serbien und Dioklea (das heutige Montenegro), dann wieder Kroatien, Byzanz und schließlich Ungarn.

Nach dem Tode des byzantinischen Kaisers Emanuel I. Komnenos (1143–1180) brach die Großmacht Byzanz zusammen. Für Bosnien bahnte sich eine neue politische und kirchenpolitische Epoche an, die sich mit folgenden Stichworten kennzeichnen läßt: der religionspolitische Konflikt mit dem kirchlichen Establishment in Rom, der politische Aufstieg des mittelalterlichen Bosnien und eine steigende Okzidentalisation. Im 13., 14. und 15. Jahrhundert bis zur türkischen Eroberung 1463 befand sich Bosnien zwar unter Oberhoheit der ungarischen Könige, aber mehr formell als tatsächlich. Denn trotz dieser Oberhoheit gelang es den bosnischen Herrschern die Grenzen des bosnischen Staates auf Teile Kroatiens und auch auf Serbien auszuweiten und Bosnien 1377 zu einem Königtum emporzuheben. In der Zeitspanne von Anfang des 13. Jahrhunderts bis zur türkischen Eroberung 1463 pflegte Bosnien lebendige Geschäftskontakte mit der Adriaküste und entwickelte eine mittelalterliche Stadtkultur. Die tragenden Kräfte der bosnischen mittelalterlichen Zivilisation waren ragusaner (Ragusa = Dubrovnik) Kaufleute, sächsische (= deutsche) Bergleute und der Franziskanerorden.

Mit der Erwähnung der Franziskanertätigkeit im mittelalterlichen Bosnien haben wir indirekt ein anderes Thema angeschnitten, das Problem des Ketzertums oder des sog. bosnischen „Bogumilismus“. „Bogumilismus“ oder „Bogumilentum“ bezeichnet ursprünglich die bulgarischen Ketzer, deren Urheber Bogumil (auf deutsch: Gottlieb) hieß. Diese Bezeichnung hat erst die moderne Geschichtsschreibung auch auf die bosnischen Ketzer angewandt. In den zeitgenössischen historischen Quellen ist sie nicht für die Bosnier belegt.

Außerdem hat die bisherige Geschichtsschreibung beinahe die gesamte bosnische mittelalterliche Geschichte auf den Bogumilismus reduziert, um die bosnischen „Bogumilen“ geschwärmt und sie als großartige Widerstandskämpfer gegen römisches Establishment gepriesen. Solche Auffassungen fanden in den Lexika, Enzyklopädien und den Geschichtsbüchern einen festen Platz.

Die ersten Nachrichten über das Auftauchen der Häresie in Bosnien fielen zusammen mit dem Zusammenbruch der Großmacht Byzanz, Ende des 12. Jahrhunderts, dem der politische Aufstieg Bulgariens im Ostbalkan und Serbiens im Zentralbalkan folgten und gleichzeitig ein stärkerer Einfluß Ungarns und der Römischen Kurie auf Bosnien spürbar wurde. In einer solchen politischen Konstellation konstituierte sich die autokephale Serbisch-Orthodoxe Kirche in Serbien. Allem Anschein nach wurde ein ähnlicher Versuch in Bosnien unternommen, aber die Bosnische Kirche (so hieß die Selbstbenennung, nicht das Bogumilentum) wurde sowohl katholischerseits als auch serbischerseits der Häresie bezichtigt.

In meiner Interpretation dürfte das bosnische Ketzertum keine sozialpolitische Strömung – wie etwa die Waldenser und Katharer in Westeuropa oder die Bogumilen in Bulgarien – gewesen sein, sondern eine traditionalistische Bewegung, die sich dem römisch-katholischen Reformismus querlegte (eine zeitgeschichtliche Parallele wäre z.B. der reaktionäre katholische Bischof Levfebre nach dem Zweiten Vatikanischen Konzil).

Aus diesem Grunde gelang es den Franziskanern als Missionaren durch ein behutsames Vorgehen, unter anderem durch die Pflege der Zweisprachigkeit – Latein und Slawisch bzw. Bosnisch – in der Liturgie, die bosnischen Traditionalisten im 14. und 15. Jahrhundert in den Schoß der Katholischen Kirche zurückzubringen. Im mittelalterlichen Bosnien wurden ca. 40 Franziskanerklöster gegründet.

(Fortsetzung in der nächsten Nummer)

NOVO!

NAGRADNI NATJEČAJ MLADI HRVATSKI ODISEJ ŽIVE ZAJEDNICE

Živa zajednica raspisuje nagradni natječaj sa slobodnom temom na hrvatskom jeziku za:

- 1. najbolju pjesmu**
- 2. najbolju kratku priču**
- 3. najbolju karikaturu**

Pravo sudjelovanja u natječaju imaju mlade Hrvatice i Hrvati u inozemstvu, odnosno u iseljeništvu, do 25 godina starosti. Natječaj traje od 27.3.1994. do 1.10.1994. Pod pjesmom mislimo na lirsko poetsko djelo; priča može biti duga najviše tri kucane stranice formata A4 s proredom; karikaturu ili crtež možete praviti suhom olovkom, perom, flomasterom ili tušem.

Stručni žiri književnih i likovnih kritičara izabrat će po deset najboljih pjesama, priča i karikatura, a mi ćemo ih nagraditi specijalnim nagradama, te ćemo ih objaviti u „Živoj zajednici“ i u drugim hrvatskim listovima. Usto ćemo od svih prispjelih radova odabrati sve one koji budu kvalitetni za objavljivanje, pa ćemo ih dati tiskati u posebnu knjigu.

Svoje radove za naš nagradni natječaj šaljite u omotnici putem pošte. S radom treba da pošaljete svoju punu inozemnu adresu, kao i kopiju datuma i mjesta rođenja iz nekog službenog dokumenta.

Hrvatska katolička misija Stuttgart organizira 23.4.1994.

Super-koncert

Dobrotvorni koncert za hrvatsku ratnu siročad i invalide domovinskog rata u Liederhalle s početkom u 19 sati.

U programu sudjeluju: **Oliver Dragojević, Severina, Dreletronic, Ćiro Gašparac i Slavonske Iole, Miljenko Radišić te voditeljica Mirna Berend.**

Senzacionalna tombola: Automobil

te 10 atraktivnih nagrada: – majica Gorana Ivaniševića,
– nogometna lopta Zvonimira Bobana,
– televizor, video,
– domaći pršut i domaća kapljica...

Svaka ulaznica je ujedno srećka za tombolu!

Ulaznice se mogu nabaviti u Hrvatskoj katoličkoj misiji Stuttgart, Hohenzollernstr. 11, Tel.: 0711/640 30 40 ili u crkvama poslije nedjeljnih svetih misa.

Naša adresa:

ŽIVA ZAJEDNICA-NATJEČAJ

An den Drei Steinen 42

D-60435 FRANKFURT

Tel.: 0 69/54 10 46

Postvertriebsstück · D 2384 E · Gebühr bezahlt:

**STOP
THE
WAR**

Scholl+Klug Druckerei GmbH · 64546 Mörfelden-Walldorf

**U Bogu je spasenje moje
i slava; Bog mi je
hridina silna, utocište.**

(Ps 62,8)

ŽIVA ZAJEDNICA ŽIVI ZA VAS

Herausgeber: „Živa Zajednica“
(Lebendige Gemeinde)
An den Drei Steinen 42

60435 Frankfurt

Tel.: 0 69 / 54 10 46, Fax: 0 69 / 5 48 21 32

Foto: Arno Radtke